

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

2ND CLASS MAIL
APRIL 16 1993

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, BALANDIS - APRIL 16, 1993

Nr. 72

Brazauskas Londone kalbėjosi su John Major

Ketvirtadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, balandžio 15 d. (Elta)

— Antradienį atvykęs į Londoną trečiadienį prezidentas Algirdas Brazauskas turėjo beveik valandą trukusį susitikimą su Didžiosios Britanijos ministru pirmininku John Major. „Esu labai patenkintas susitikimu su Lietuvos prezidentu“, po to korespondentams pareiškė premjeras Major. „Turėjome galimybę plačiai pasikalbėti apie įvykius Lietuvoje, santykius tarp Lietuvos ir Didžiosios Britanijos, kurie, manau, yra labai geri ir tampa vis geresni. Mes diskutavome apie galimo bendradarbiavimo sferas ir trumpai palietėme tarptautinių santykių problemas, tarp jų žinoma, įvykius Rusijoje, armijos išvedimo iš Lietuvos problemą“.

Pakeliiu į Westminster rūmus prez. Brazauskas pasakė, kad premjeras Major labai domėjosi padėtimi Lietuvoje. Jis buvo informuotas apie įvykius rinkimus, naujai suformuoto Seimo darbą, vyriausybę.

Ministrą pirmininką Major domino, kaip vyksta Rusijos kariuomenės išvedimas ir kas jau yra padaryta. Premjeras pažymėjo, jog Lietuva tampa savotišku magnetu, traukiančiu užsienio kapitalą, ir klausė, kokios tam sudaromos sąlygos. Po to, kai jam buvo gana plačiai paaiškinta, premjeras pasakė, kad šios sąlygos yra visiškai priimtinos.

Sužinojęs, jog Lietuvai reikėtų gerokai stiprinti bankų sistemą, pasisėmė Vakarų šalių patirties, Major pažymėjo, kad jie yra pasirėmę padėti.

Prez. Brazauskas dar ir taip painformavo: „Susitikime keliau klausimą, ar Lietuva negalėtų dalyvauti kai kuriose Didžiosios Britanijos organizacijose kovojant su organizuotu nusikalstamumu, ypač narkotikų pervežimo, kita kontrabanda, neteisėta migracija per Lietuvą iš Rytų šalių. Premjeras pažymėjo, kad jie dabar papildė „Know How“ fondą, padedantį vis plačiau dalyvauti, teikiant pagalbą Lietuvai įvairiose srityse, taip pat ir kovoje su organizuotu nusikalstamumu.“

Ministras pirmininkas palaikė Lietuvos prezidento mintį, kad reikia plėsti ryšius kultūrinėje veikloje, mokslo ir švietimo srityse. Jo nuomone, „tai labai reikalingas bendradarbiavimas, kurį užmirštame, rūpinamiesi vien ekonomikos reikalais“.

Prezidentas Brazauskas pakvietė premjerą Major atvykti į Lietuvą. Premjeras neatmetė galimybės atvažiuoti šiais metais.

Susitikimas su D. Britanijos lietuviams

Atskridęs į Londoną antradienio popietę, prez. Algirdas Brazauskas tos pačios dienos vakarą Lietuvai namuose susitiko su Didžiosios Britanijos lietuvių bendruomenės nariais. Šioje salyje gyvena apie 4,000 lietuvių.

Kalbėdamas apie Lietuvos vykusius rinkimus, Brazauskas pasakė, kad Lietuva išlaikė tvirtą ir tikrą demokratijos egzaminą. Jis pažymėjo, jog valdžia buvo perduota be jokių nereikalingų kalbų ir veiksmų, kurių

kai kas galbūt ir tikėjosi. Prezidentas pasakė, kad demokratijos raidos požymis yra Seime susiformavusi opozicija. Pasak prezidento, politinis nestabilumas, vyriausybės kaita lėmė, kad iki šiol lūkuriuoja užsienio investitoriai.

Kalbėdamas apie lito įvedimo perspektyvas, Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius pasakė, kad tą reikėtų padaryti po kelių mėnesių. Bet prieš tai iš naujo reikia išspausdinti apie trečdali turimų litų, kurie yra nekokybiški. Vizito metu aplankyta firma, kuri prieš karą Lietuvai spausdino litus.

Ketvirtadienį prez. Algirdas Brazauskas vyks į Britanijos Pramonininkų Konfederacijos būstinę, aplankys bendruomenės rūmus, susitiks su Britanijos ir Lietuvos parlamentine grupe, energetikos ir žemės ūkio ministrais.

KGB archyvai saugomi prastai

Lietuvos archyvų generalinis direktorius Gediminas Ilgūnas balandžio 14 d., spaudos konferencijoje pabrėžė, jog padėtis buvusiose KGB archyvuose yra labai bloga, nevykdoma dokumentų apskaita, tik nuo 1992 m. gruodžio 3 d. pradėta registruoti, kas ir kada naudojosi archyviniais dokumentais. Iš įvairių Lietuvos rajonų KGB skyrių atvežti dokumentai tebėra maišuose, daugelis jų atrišti ir neaišku, kas jais naudojasi. Kai kurie dokumentai netgi suplėšyti.

Seimo opozicija išpėja apie galimus neramumus

„Lietuvos pramonės gamybos lygis praėjusiais metais krito daugiau negu du kartus, o pragyvenimo lygis — net tris kartus“, balandžio 14 d. Seimo opozicijos spaudos konferencijoje pasakė Gediminas Vagnorius. Jo nuomone, valdančioji partija, Seimo dauguma neturi jokio plano, kaip test reformas ir įveikti krizę. Jeigu žmonių padėtis nepagerės, opozicija mano, kad bus socialiniai neramumai.

Būtina liberalizuoti prekybą tarp Rytų ir Vakarų

Kopenhagoje dirbo tarptautinė konferencija „Ekonomikos plėtojimas Rytų ir Centrinėje Europoje“, kurioje dalyvauja užsienio reikalų ministro Povilo Gylio vadovaujama Lietuvos delegacija. Balandžio 14-ąją Gylys padarė pranešimą, kuriame pabrėžė prekybos tarp Rytų ir Vakarų liberalizavimo būtinumą, laisvos prekybos sutarčių reikšmę. Užsienio reikalų ministras pareiškė susirūpinimą dėl Europos Bendrijos bandymų paskelbti negaliojančiomis laisvos prekybos sutartis tarp kai kurių Šiaurės Europos ir Baltijos valstybių.

Lietuvos poziciją parėmė Švedijos užsienio reikalų ministrė Margareth af Ugglas. Ji pabrėžė, kad nedidelė, bet plėtojama prekyba su Baltijos valstybėmis duoda teigiamų rezultatų.

Suomijos delegacija palaikė Lietuvos, Latvijos ir Estijos ketinimą tapti Europos Tarybos

Balandžio 18 d. išplauks naujasis iš Mercy Lift paruošti talpintuvai su medicinine pagalba Lietuvai. Nuotraukoje Mercy Lift nariai sandelyje, kur išsiuntimo laukia medicininiai reikmenys. Iš k. Bob Zabka, Amber Marine Int'l sandelio menedžeris (Amber Marine savininkas Vidmantas Rapsys jau treji metai leidžia nemokamai naudotis sandėliu Mercy Lift darbu), su Mercy Lift nariais Petru Jakubausku, Prane Štutienė ir Vilgaile Lendraitienė.

JT vargai, bandant susitvarkyti Bosnijoje-Herzegovinoje

New Yorkas, balandžio 13 d. (NYT) — Jungtinės Tautos antradienį paskelbė skubų atsiskaitimą, prašant daugiau maisto Bosnijai ir Herzegovinai. Tuo tarpu JT Saugumo taryboje penki ST nariai pareiškė protestą prieš JAV ir Rusijos pastangas uždelsti įvedimą sankcijų prieš Serbiją.

Neužtenka maisto Bosnijai-Herzegovinai

Genevoje, Šveicarijoje, JT Aukštoji komisierė pabėgėliams Sadao Ogata parašė laisšką Bosnijai-Herzegovinai šelpusioms šalims, išreikšdama savo didelį susirūpinimą maisto trūkumu dabar, kai 2,8 milijonų žmonių Bosnijoje ir Herzegovinoje priklauso nuo JT teikiamos šalpos. Ji rašė, jog iki šiol iš jų dar nesulaukė atsakymo į kovo mėnesį jiems parašytą laisšką, kuriame prašė 817 mil. dol. padengti likusių 1993 m.

namais. Pasak Suomijos atstovų, Baltijos valstybėse gerbiama žmonių ir tautinių mažumų teisės.

Vokietijos gamtos apsaugos pareigūnai Lietuvoje

Vasario 14 d. viešnage Lietuvoje pradėjo grupę Vokietijos aplinkos apsaugos specialistų bei branduolinių reaktorių saugumo ekspertų. Balandžio 15 d. į Vilnių atvyko ir šios delegacijos vadovas — Vokietijos federalinis aplinkos, gamtos apsaugos ir reaktorių saugumo ministras Klaus Toepfer.

Ketvirtadienį svečias susitiks su ministru pirmininku Adolfu Šleževičiumi, lankysis Ignalinos Atominėje Elektrinėje. Balandžio 16 d. Seimo rūmuose planuojama pasirašyti Lietuvos ir Vokietijos sutartį dėl bendradarbiavimo aplinkos apsaugos srityje. Toepfer susitiks su Seimo pirmininku Česlovu Juršenu, dalyvaus spaudos konferencijoje. Dviejų dienų vizito programoje numatyti taip pat susitikimai su Aplinkos apsaugos departamentu, Valstybinės atominės energetikos saugumo inspekcijos atstovais.

numatytas šalpos išlaidas.

S. Ogata rašė, kad šiuo metu turi tik pusę tiek maisto, kiek reikės išskirstyti iki š.m. birželio mėnesio. Del to ji tuo tarpu imanti lėšas, skirtas sveikatos priežiūrai, sanitacijai bei apgyvendinimui, ir jomis perkanti trūkstamą maistą, nes trūkumas gresia badu.

JAV ir Rusija blokuoja sankcijas

Jai stengiantis išlaikyti JT šalpos darbą Bosnijoje ir Herzegovinoje, penki iš 15 JT Saugumo tarybos narių ėmėsi vykdyti pirmadienį padarytą grasinimą kelti maistą, jei JAV bandys blokuoti sankcijas prieš Serbiją. Jie stipriai kritikavo Clinton administraciją už bandymą blokuoti rezoliuciją prieš Serbiją, bandant padėti Rusijos prezidentui Jelcinui, ruošiant referendumui balandžio 25 d. Protestuojantys kraštai yra Vene-

Vyriausiosios Rinkimų komisijos sprendimas

Lietuvos Seime pasikeitė jo narių sudėtis. Naujos sudėties Vyriausiosios rinkimų komisija (VRK), kurios beveik visi nariai yra teisininkai, nusprendė panaikinti mandatą trims Sąjūdžio bloko deputatams ir grąžinti juos Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) atstovams. LDDP frakcija Seime dabar turės 77 narius (iš 141 Seimo nario), o dešiniųjų sumažėjo iki 49.

VRK posėdyje dešimčiai komisijos narių balsuojant už, dviem atsisakius dalyvauti balsavime, buvo nuspręsta įskaičiuoti anksčiau nepagrįstai anuliuotus apylinkių rinkimų rezultatus. Taigi naujaisiais Seimo nariais tapo I. Šiaulienė, R. Žuvinskis ir Z. Povilaitis.

Atitaisymas. Naujasis Lietuvos laivų maršrutas yra Klaipėda-Kiel-Klaipėda, o ne į Kėlavą, kaip su korektūros klaida buvo atspausdinta „Draugo“ balandžio 13 d., numeryje (nr. 69), pirmo puslapio Eltos žinių skyriuje.

zuela, Cape Verde ir trys musulmoniški kraštai Pakistanas, Marokas ir Djibouti.

Jie bando įtaigoti daugiau ST narių remti jų poziciją, kad tuo surinktų reikiamą 9 narių daugumą, kad galėtų prarasti sankcijas prieš Serbiją. Nors jų norima rezoliucija principiniai priėmė visi ST nariai, išskyrus Rusiją, tuo tarpu savo balsų jie dar nėra pažadėję.

Jei rezoliucija priimtų prieš balsavimo, Rusijai reikėtų pasirinkti — arba balsuoti už rezoliuciją, leidžiant bausti savo bendratikius pravoslavus serbus, tuo rizikuojant ir konservatyviųjų rusų papiktinimu, arba panaudoti savo veto prieš rezoliuciją, tuo viešai remiant žiaurius serbų veiksmus, ypač paskutinėmis dienomis šaudant Srebrenicą ir Sarajevo.

Maskva neišlaikė pažado

Srebrenicos apšaudymas ypač supykino Clinton administraciją, anot JAV diplomatus, nes Washingtonas manė, kad, Jelcinui susitikus su Clintonu, Maskva buvo pažadėjusi įtikinti serbus nepulti Srebrenicos, atsisilgiant JAV-oms už delsimą įvesti sankcijas prieš Serbiją.

„Dabar mes jau turime ką nors daryti“, pareiškė Venezuolos atstovas Jungtinėms Tautoms Diego Arria. „Kokią garantiją turime, kad (po referendumo) Rusija ir Amerika nepašalys dar ilgiau atidėti sankcijas, kad Jelcinas galėtų sustiprinti savo poziciją?“

Diplomatai Jungtinėse Tautose sako, kad JAV ir Rusija numato šios savaitės pabaigoje prašyti Serbijos, kad ji naudotų savo įtaką įtikinti Bosnijos serbus pasirašyti Vance-Owen sudarytą taikos sutartį, kurią jau priėmė Bosnijos kroatų ir musulmonai. Patys derybų vadovai, Cyrus Vance ir Lord David Owen tačiau nemano, kad pasiseks įtikinti serbus diplomatinėmis priemonėmis. Ju įsitikinimu, vienintelė viltis gauti jų parašus, tai jei būtų greitai užvestos naujos sankcijos visai Serbijai, nevien Bosnijai-Herzegovinai.

Ar Rusija dalyvauja Armenijos-Azerbaidžano kare?

Baku, Azerbaidžanas, balandžio 14 d. (NYT) — Turkijos prezidentas Turgut Ozal, šiandien pareiškė, kad Rusija yra gliaui įsivėlusį kare tarp Azerbaidžano ir Armenijos. „Rusų transporto lėktuvai padažnino savo skrydžius į Jerevaną (Armenijos sostinę) tiek prieš, tiek ir po armėnų agresiją prieš Kelbajar“, pareiškė prez. T. Ozal, kalbėdamas apie armėnų užėmimą miesto ir jo apylinkių Azerbaidžano rytuose, dabar jau sudarant koridorius iš Armenijos į armėnų apgyventą Nagorno-Karabach provinciją Azerbaidžane.

Turkijos prez. Ozal, kalbėjęs bendroje spaudos konferencijoje kartu su Azerbaidžano prezidentu Ebulfez Elcibey, pasakė, jog Turkijos žvalgybos duomenimis rusų lėktuvai „skraidina ne tik humanitarinę pagalbą“.

Prezidentas Ozal taip pat pareiškė, jog visi susijzinijimo bei transporto ryšiai tarp Turkijos ir Armenijos yra nutraukti, kol Armenija nepasitrauks iš visos Azerbaidžano teritorijos. Prezidentas Ozal teigė apie Rusijos vaidmenį kare atrodo patvirtina ir užsienio diplomatams pateiktos informacijos, kai jie buvo pakviesti pasiklausti įrašų padarytų iš armėnų pajėgų radijo pasikalbėjimų Kelbajar mūšio metu. Iš įrašų atrodo, kad belaisvėn paimti kareiviai ir bėgantys civiliai galėjo būti nužudyti ir užkasti bendrai prieš atvykstant šalpos darbuotojams.

Rusiškai kalbantys diplomatai, kurie prašė pavardžių neskelbti, reporteriams pasakojo, ką girdėjo įrašuose. Jie sakė, kad jiems buvo leista laisvai pasirinkti iš daugelio valandų trukančių įrašų, kuriuose tenbūviai rusai kalbėjosi kariškais terminais, kiti kalbėjo rusiškai su armėnišku akcentu arba armėniškai su žodiniu vertimu į azerbaidžanietišką turkų kalbą.

Rusiškai buvo kalbama apie geografines koordinates šaudymui artilerija kalnų pakelėse ir duodami nurodymai sunkvežimiams, vežantiems reikmenis iš Armenijos. Vienas diplomatas pasakė, jog nors buvo aišku iš įrašų, kad kalbantys kareiviai buvo profesionalai, buvo neįmanoma nustatyti, ar jie buvo pasamdyti, ar priklausė buvusioms Sovietų Sąjungos daliniams, tebesantiems Armenijoje ir dabar vykdančiams savo vadų įsakymus.

Iraši armėnų kalba nebuvo kariški ir sudarė vaizdą, jog bandoma likviduoti karo liudininkus ir paslėpti parodymus. Iš armėnų į azerbaidžanietišką turkų kalbą išverstuose įrašuose buvo išsireiškimai „nužudyti belaisvius“ ir „pakasti 10 metrų gilume“, kol neatvyko žmogus vardu Gregorovič iš „didelio miesto“ su svečiais iš užsienio.

Prasidėjo perversmo organizatorių teismas

Maskva, balandžio 14 d. (NYT) — Prasidėjo teismas dvilikos 1991 m. rugpjūčio perversmo organizatorių, kaltinamų išdavimu tėvynės — Sovietų Sąjungos — kuri nebeegzistuoja. Būriui jų palaikytojų komunistų prie teismo rūmų už policijos barikadų valiuojant, teisme jų gynyba davė visą eilę argumentų, bandant diskvalifikuoti paskirtus karinius teisėjus, prokurorus ir pagaliau negaliojančiu pavadinti visą teismą. Ir kai teisėjas atmetė visus tuos argumentus, vienas teisiamųjų bematant susirgo.

Tie visi manevis patvirtino pranašavimą, kad šis teismas būsiąs ilgas, netvarkingas ir pilnas prieštaraujančių faktų bei konfliktų, kurie jau iškilę per praėjusius 20 mėnesių, ruošiantis šiam teismui po nepasisekusio perversmo.

Nors elegantiškai pilkais kostiumais apsirengę, po vieną į teismo rūmus atvykstantieji kaltinamieji nebebuvo galingi valdžios pareigūnai, kaip prieš 1991 m. rugpjūtį, linksmi mokuodami prie teismo rūmų susirinkusiems jų palaikytojams, jie nebuvo ir nekenčiami tautos priešai, be ceremonijų suimti ir nuvedami, kaip buvo rodoma televizijoje tuoj po jų suėmimo.

Po to, kai jie buvo paleisti iš kalėjimo, jie davė daugybę pasikalbėjimų spaudoje ir televizijoje ir yra darę prakalbas mitinguose bei demonstracijose. Labiausiai atsimentina kai buvęs Sovietų Sąjungos parlamento kalbėtojas — vadas Anatoly Lukjanov nesenai iš Rusijos parlamento rūmų balkono kurstė susirinkusią minią, norinčią atstatyti prezidentą Jelciną. Ir Lukjanov, ir A. Kriučkov šiuo metu rašo knygas.

dyti ir užkasti bendrai prieš atvykstant šalpos darbuotojams.

Rusiškai kalbantys diplomatai, kurie prašė pavardžių neskelbti, reporteriams pasakojo, ką girdėjo įrašuose. Jie sakė, kad jiems buvo leista laisvai pasirinkti iš daugelio valandų trukančių įrašų, kuriuose tenbūviai rusai kalbėjosi kariškais terminais, kiti kalbėjo rusiškai su armėnišku akcentu arba armėniškai su žodiniu vertimu į azerbaidžanietišką turkų kalbą.

Rusiškai buvo kalbama apie geografines koordinates šaudymui artilerija kalnų pakelėse ir duodami nurodymai sunkvežimiams, vežantiems reikmenis iš Armenijos. Vienas diplomatas pasakė, jog nors buvo aišku iš įrašų, kad kalbantys kareiviai buvo profesionalai, buvo neįmanoma nustatyti, ar jie buvo pasamdyti, ar priklausė buvusioms Sovietų Sąjungos daliniams, tebesantiems Armenijoje ir dabar vykdančiams savo vadų įsakymus.

Iraši armėnų kalba nebuvo kariški ir sudarė vaizdą, jog bandoma likviduoti karo liudininkus ir paslėpti parodymus. Iš armėnų į azerbaidžanietišką turkų kalbą išverstuose įrašuose buvo išsireiškimai „nužudyti belaisvius“ ir „pakasti 10 metrų gilume“, kol neatvyko žmogus vardu Gregorovič iš „didelio miesto“ su svečiais iš užsienio.

Visus gynėjų argumentus teismą diskvalifikuoti atmetus, salėje buvo subruzdymas ir vienas iš dvilikos kaltinamųjų staiga susirgo ir persilenkęs ir kosėdamas buvo išvestas iš teismo sales. Daugiau apie jo ligą kol kas nežinoma. Teismas buvo atidėtas iki ketvirtadienio, tuo paremiant pranašavimą, kad kaltinamieji darys ką tik gali, kad teismą kuo ilgiau uždelstų.

Net ir jei neatsirytų kitų rimtų trukdymų, vien išklaušymas visų 120 numatytų liudininkų, jų tarpe ir Michail Gorbacėvo ir Ruslan Chasbulatovo, bet ne prezidento Jelcino, užtikrino, kad teismas truks daugelį savaičių. O laikas, atrodo, eina jų naudai. Nors tuoj po suėmimo jie buvo beveik visuotinai laikomi krašto išdavikais, šiandien jau daug kas kitaip kalba. Viename Maskvos laikraštyje buvo taip rašoma apie juos: „As jiems pavydžiui. Jie ne nuvertė laisvę, jie neišskėlė kainų į padanges. Jiems sėdint kalėjime mes patys viską sugadinome“.

KALENDORIUS

Balandžio 16 d.: Velykų penktadienis. Kalistas, Joakimas, Bernadeta, Giedrius.

Balandžio 17 d.: Velykų šeštadienis. Anicetas, Robertas, Dravenis, Sigita, Skaidra. Lietuva paskelbta krikščioniška 1388 m.

ORAS CHICAGOJE

Penktadienį saulė tekėjo 6:11, leis 7:32. Temperatūra dieną 40 F (4 C), apsiniaukę, vėjuota ir lietinga, naktį 32 F (0 C). Šeštadienį saulė teka 6:10, dalinai sulažta, šilčiau.

SPORTO APŽVALGA

43-SIOS Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS NEW YORKE

Kaip jau buvo anksčiau pranešta, 43-sias Š. A. Lietuvos Sporto Žaidynes vykdo New Yorko Lietuvos „Atletų“ klubas, 1993 m. gegužės 29-31 d., New Yorke. Šios žaidynės skiriamos paminėti New Yorko Lietuvos „Atletų“ klubo 90-ties metų gyvavimo ir veiklos sukaktį.

Pagal preliminarines registracijos duomenis, 43-se žaidynėse bus vykdomos šios sporto šakos: krepšinis, tinklinis, lauko tenisas, stalo tenisas ir šachmatai. Anksčiau planuotos plaukimo varžybos nebus vykdomos dėl nepakankamo susidomėjimo.

Krepšinis vyks šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, moterų, jaunių A (1974 m. gimimo ir jaunesnių) ir jaunių B (1976 m. gim. ir jaunesnių). Vyrų A ir B krepšinio varžybos vyks šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį. Visų kitų klasių krepšinis bus vykdomas tik šeštadienį ir sekmadienį. Krepšinio varžybų vadovas – Patric Torney, tel. (718) 465-8047.

Tinklinis vyks tik vyrų ir moterų klasėse, šeštadienį ir sekmadienį. Tinklinio varžybų vadovas – Vytas Papartis (718) 847-1937.

Lauko teniso pirmenybių programa: Vienetis – vyrų A, vyrų B, vyrų 35-44 m., vyrų 45-54, vyrų 55-64 m., vyrų 65 m. ir vyresnių, jaunių 18 m. ir jaunesnių, moterų (neriboto amžiaus), moterų 35 m. ir vyresnių, mergaičių 18 m. ir jaunesnių. Dvejetis – vyrų, moterų ir mišrus. Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių 1993 m. gegužės 29 d.

Lauko teniso varžybos vyks šeštadienį nuo 8:00 v.r. ir sekmadienį nuo 9 v. r., New York Institute of Technology, Old Westbury Campus, Old Westbury, N.Y. Lauko teniso varžybų vadovas – Algimantas Kezys (718) 229-9134.

Šachmatai vyks Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Tel. (718) 827-9645. Programoje – 5-kių ratų turnyras šveicarų sistema. Trys ratai šeštadienį ir du sekmadienį. Laiko riba – 90 min. „Sudden Death“. Pirmo rato pradžia – šeštadienį 9:30 v.r. registracija nuo 8:30 v.r. Laimėtojai teks dr. Algirdo Nasvyčio Atminimo pereinamoji taurė, įsteigta 1982 m. 1992 m. laimėtojas – Juozas Chrolavičius. Bus ir piniginių premijų. Šachmatų varžybų vadovas – Edvardas Staknys (718) 523-8517.

Stalo teniso varžybos vyks šeštadienį (jei reikės ir sekmadienį), Kultūros Židinyje. Pradžią 9 v.r. Provizorinė programa – individualinės vienietis ir dvejetų rungtys – vyrų (neriboto amžiaus), vyrų senjorų (50 m. ir vyresnių), moterų (neriboto amžiaus), jaunių ir mergaičių (18 m. ir jaunesnių) klasėse. Galutinė programa bus nustatyta po dalyvių registracijos. Stalo teniso varžybų vadovas – Rimas Ignaitis (718) 296-2890.

Dalyvių registracija: krepšinio ir tinklinio – privalo būti atlikta iki gegužės 8 d. imtinai, o lauko teniso, stalo teniso ir

šachmatų – iki gegužės 22 d. imtinai, pas Žaidynių Organizacinio Komiteto pirmininką Praną Gvildį, šiuo adresu: Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309. Tel. (718) 356-7871 namų; (201) 804-2037 darbo. Fax: (201) 804-2060.

Visi žaidynių dalyviai, tiek klubai, tiek ir individai, privalo būti atlikę 1993 m. metinę ŠALFAS-gos narių registraciją savo sporto apygardose ar Centro valdyboje.

Smulkios informacijos pranešamos visiems ŠALFAS-gos sporto klubams. Dėl papildomų informacijų, galima kreiptis į sporto klubus ar tiesiogiai į org. k-to pirm. Praną Gvildį bei

LIETUVIAI LENGVAATLEČIAI PASAULIO PIRMENYBĖSE TORONTE

Praėjusios savaitės „Sporto apžvalgoje“ pateikėme ištraukas iš „Lietuvos Sportas“ laikraščio apie kovo 7 d. Suomijoje, Tampere mieste vykusius Suomijos, Švedijos ir Lietuvos bei Estijos lengvaatlečių varžybas. Šioje laidoje spausdiname iš Kanadoje, leidžiamų „Tėviškos žiburių“ sporto skyriuje atspausdintą reportažą apie kovo 12-14 dienomis Toronte vykusias tarptautines varžybas, kuriose dalyvavo ir šeši geriausi Lietuvos lengvaatlečiai. Čia spausdiname A.S. inicialais pasirašytą straipsnį, pavadintą

„Lietuviai pasaulio pirmenybėse“

Toronto „SkyDome“ 1993 m. kovo 12-14 d. įvyko pasaulio geriausių lengvaatlečių ketvirtosios (World Indoor), uždaru patalpų varžybos. Jose dalyvavo daugiau kaip 100 kraštų sportininkai. Komunistui subirus, 20 naujai atsikūrusių valstybių, jų tarpe ir Lietuva, į šio masto varžybas turėjo progos atstoti savo atstovus pirmą kartą. Lietuvai atstovavo šeši geriausi krašto lengvaatlečiai. Džiugu taip pat buvo stebėti Kanados sudėtyje jaunąjį šuolininką iš Oakvillės, Ontario.

Šuolio į aukštį varžybose kaunietis Rolandas Verkys (iki šiol geriausias jo pasiekimas 2.34 m Varšuvoje (1991) persoko tik 2.20, o A. Žaliauskas (jo geriausia pasekmė 2.31 m), pasiekė 2.24 ribą. Taip į baigmės varžybas mūšiskiai nepateko. Aleksandras liko 13-ju, o Rolandas Verkys 18-ju. Nelė Savickytė-Zilinskienė (jos geriausia pasekmė 1.94 m) iš Vilniaus pradinį šuolių varžybose buvo antra su 1.90 m. Baigmėje, tačiau, pasiekus tik 1.88, varžybas užbaigė vienuoliktoje vietoje.

800 m varžybose dalyvavo dvi Lietuvos atstovės: Dalia Matusevičienė ir Rita Paulavičienė. Užbėgimuose abi laimėjo trečiąsias vietas. Pusbaigmiose D. Matusevičienė (2:02.17) buvo septinta. Kadangi tik 6 bėgimo takai, į baigmę nebuvo laimės jai patekti... Su šia pasekme D.M. baigmės bėgime būtų pa-

Toronto „Vytis“ 1992 metų vyrų A krepšinio meisteriai ŠALFAS-gos metinėse žaidynėse Toronte.

Nuotr. A. Rugieniaus

atitamos sporto šakos varžybų vadovą.

Po galutinės krepšinio ir tinklinio varžybų dalyvių registracijos, gegužės 8 d., žaidynių vykdytojai praneš tvarkaraščius, sales ir kitas vėliausias informacijas.

Žaidynių paruošimą ir vykdymą atlieka organizacinis, pirm. Pranas Gvildys ir varžybinis pirm. Algis Jankauskas (718) 849-2260, komitetai.

ŠALFAS-gos centro valdyba

JAUNAS DIENAS PRISIMENANT

Greit bus 50 metų, kai mes atsiradome laisvajame pasaulyje. Laikas skuba, gyvenimas ir žmonės keičiasi. Gal kai kurie, anais laikais sporte dalyvavę, ar sportą sekę, prisimena kai kuriuos sportininkus ar sportininkes. Bet kai kada atmintis sušlubuoja. Mandydamas, kad dar yra prisimenantių, norėčiau su širdgėla jiems pasakyti, kad mielos Stefutės Astrauskaitės jau nebėra... Pernai (1992 m.) man teko antrą kartą po 48-į metų būti Kaune, kur buvau gimęs ir augs. Aškau, praėjau pro Jono Jablonskio pradžios mokyklą, kurioje baigiau šešis skyrius, užsukau į „Aušros“ gimnaziją, kuri dabar jau mišri vidurinė mokykla, nebe ta „Aušros“ berniukų gimnazija, iš kurios 1944-siais metais išėjau, kaip paskutinisios „Aušros“ laidos abiturientas. Su Stepu Butautu praėjome pro Kūno kultūros rūmus (kur sutikau ir S. Stonkų, ir J. Lagunavičių ir A. Sočiką) ir Sporto halę ir, savaime suprantama, pro buvusias Kauno Teniso klubo aikštes, kur tada, dar gimnazistas, kartu su Stepu žaidžiau KTK klubo krepšinio komandoje.

Man esant Kaune, pirmą kartą po išvykimo iš Lietuvos, atvyko ir Nepriklausomybės laikais buvusi Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėja Miuleraite. Ji dabar gyvena JAV, ištekėjusi, bet aš tik jos mergautinę pavardę žinau. Sporto klubo patalpose, Rotušės aikštės gale, jau buvo suruoštas priėmimas. Pakvietė ir mane. Nuėjau kartu su Stepu Butautu ir jo žmona Onute, kuri vienu metu žaidė TSSR ir pokarinės Lietuvos krepšinio rinktinėse. Buvo labai smagus ir įdomus vakaras. Dalyvavo arti 25 asmenys, dauguma – moterys, bet kartu dar ir Vincas Sercevičius (Serčikas, kaip mes jį tada KTK klube vadino), J. Lagunavičius (mums „Laga“), klubo pirmininkas ir dar pora vyrų. Ten dar buvo kelios buvusios tos rinktinės žaidėjos, jų tarpe Vailokaitytė, ir dar kelios kitos pokarinės rinktinės žaidėjos. Buvo ir Stefutė Astrauskaitė. Jau sidabru papuoštais plaukais, kartu atsivedusi ir savo dukterį. Kaip buvo smagu su Stefute nors ir trumpai pasikalbėti ir prisiminti

vieta. Į pirmenybes taip pat buvo atvykęs 60 m bėgikas Kestutis Klimas, tačiau susirgo ir varžybose nedalyvavo.

Nors medalių nepasiekta, tačiau varžytasi su pasaulio iškiliausiais. Prie geresnės sėkmės pasiekimai galėjo būti geresni. Sportininkų grupę lydėjo Lietuvos lengvosios atletikos federacijos pirmininkas Vitalis Vilimas ir radijo bei televizijos sporto žurnalistas Algirdas Žirnakevičius.

A.S.

anas dienas, nors ji ir buvo vyresnė (nes aš tada dar tebuvo gimnazistas). Bet ji buvo tokia puiki jauna moteris. Ir pakalbėjome apie tuos suėjimus tame mažame (dabar jo jau nėra) KTK klubo name, kai laikas nuo laiko mūsų mecenatas Rudelis „suorganizavo“ komisariato alaus, kur kartais ateidavo ir Stefutė. Ten buvo ranka užsukamas patefonas, tai būdavo ir muzikos. Aš mėgavau šoki, tai ir man teko su ta puikia šokėja Stefute pašokti vėrandoje, patamsyje, nes tai buvo 1943-čiais dar karo metais. Aš buvau jauniausias mūsų komandoje. Laikas nuo laiko, dabar visai seniai miręs Eugenijus Nikolskis (Nikutis, kaip mes jį vadindavome), irgi žaidęs KTK komandoje, turėjęs tokių savotiškų išsireiškimų, man sakydavo: „Jauni, taip netinka yra...“ Bet Stefutė visai mėgo ir gerbė. O ji buvo ir labai patraukli. Tai tuo metu net ir vieno šlagerio žodžiai buvo pakeisti: „Ar atsipirti tu gali, kai tau Stefutė šypytė?..“ Po trumpos oficialios Miuleraitės (kartu ir mano) priėmimo dalies pasidarė tikrai smagi vakaronė. Prisiminimai, kalbės, dainos. Pas mus, išeivijoje, dainavimas gerokai sumažėjo, bet ten, Kaune, tie veteranai ir veteranės puikiai dainuoja!

Tik vėliau vakare išsiskirstėme. Tačiau niekas nesakėme „Sudiel“, bet „Iki sekančio kartą!“ O Stefutė jau buvo nelabai stipri, sunkios ligos prislėgta...

Prieš kurį laiką gavau laiška iš Stepo ir Onutės Butautų, rašytą vasario 20 dieną, kad prieš porą savaitių mirė Stefutė. Dar gruodžio mėnesį ji buvo suėjusi su veteranais, bet šių metų pradžioje jos gyvenimo saulė nusileido... Tačiau širdyse tu, kurie ją pažinojo, dar ilgą laiką skambės „Ar atsipirti tu gali, kai tau Stefutė šypytė?..“ Bet ir ju, laikui bėgant, vis mažiau tebesiranda...

Rimas Bagdonas

JAUNIŲ KREPŠININKŲ DĖMESIUI

Sporto klubo „Lituanica“ krepšinio komanda kviečia berniukus (13-14 metų amžiaus), kurie norėtų žaisti krepšinį sporto šventėje, Detroite, š.m. balandžio 24-25 dienomis. Dėl informacijų skambinti Donatui Siliūnui, tel. 708-852-7631.

LAIMĖJO LIETUVOS RINKTINĖ

Balandžio 14 d. Pasaulio Taurės atrankinėse varžybose Vilniuje, Lietuvos futbolo rinktinė laimėjo prieš Albanijos futbolo rinktinę 3:1.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00 Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesužinoti. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
U.S.A.	\$80 \$45 \$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90 \$50 \$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45 \$30 \$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50 \$30 \$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisydo savo nuožiūra. Nesunaudojusių straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ATSILIEPKITE!

Pirmojo 1944 m. Dešimtuko krepšinio turnyro Kaune dalyviai, rengėjai, žiūrovai:

Netrukus bus 50 metų nuo to pirmojo Dešimtuko krepšinio turnyro Kaune, Lietuvoje. Vieni esame išsisklaidę po pasaulį, kiti dar gyvena Lietuvoje. Reikėtų tą žymų sportinį įvykį paminėti spaudoje. Aš vienas visko nežinau, prisimenu tik kai ką. Kreipiuosi į Jus, kurie tame turnyre dalyvavote, ar buvotėte rengėjai, o taip pat ir žiūrovai: būkite malonūs ir parašykite man ką Jūs prisimenate, t.y.: komandas, žaidėjų pavardes, teisejus, rezultatus, įdomius įvykius ryšium su tuo turnyru ir

t.t. O gal ir nuotraukų dar turite? Aš turiu tik kelias su KTK komanda. Gavęs Jūsų prisiminimus, bandysiu viską suredaguoti ir pateikti spaudai Lietuvoje ir išeivijoje. Nepatingėkite ir parašykite! Kitaip ir jūsų prisiminimai nudardės laiko laiptais! Iš anksto dėkoju! Rašykite: Rimas Bagdonas, 11 Talisman Court, Hamilton, Ont., Canada L9C 2P8.

Rimas Bagdonas

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS ŠEBITIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2856 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val. pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ Ilgoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. — 7 v.v.

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v. p.p. — 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. — 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIUS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė: vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
Tel. 708-941-2006
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

NAUJI MODELIAI

Vis dažniau spaudos puslapiuose tenka užtikti straipsnius apie Amerikoje taip išgarbintą „multikultūrizmą“, kuri amerikiečiai didžiuojasi sėkmingai įkūniję savo teritorijoje, bet kurio vis dar atsisako daugelis kitų didokų valstybių. Štai jiems atsako didžiulės Kinijos diplomatas: „Ne, mes nemorime jūsų modelio, jis netinka mūsų prigimčiai“. Ta seniai yra pabrėžę ir prancūzai, ir japonai. O kaip su lietuviais? Atrodytų, kad atskirų tautų lygios kultūrinės teisės nebūtinai turi vesti į karinį susidūrimą, jei valdantieji „klika“ neturi tokių tikslų, viešų ar paslėptų. Bet štai vienas iš „Christian Science Monitor“ vedamųjų, rašydamas ta tema, aiškiai pasisako, kad tokiu atveju reikia vartoti tokio plano sugriovimui ir jėgą netgi svetūr, ne tik čia namuose. Bėda tik ta, kad po to įsikišimo nežinoma, ką tokiai valstybei pasiūlyti, jei ji nenori amerikietiško modelio.

Praeitės karai dažnai į vienitą valstybę suklįjavo labai įvairių tautybių teritorijas, kas neišvengiamai rodė į būsimus neramumus. Bet tai šiandienos realybė, kad žmonės nori būti savimi, o to nepasiekė tik dėl menkesnės savo karinės jėgos. Taigi ir vėl užverda nauji susidūrimai, reikalavimai susigrąžinti į savo žemę savivaldą. Amerikos užsienio reikalavimas su stabdyti bet kur kylančius tautinius neramumus irgi pakvimpa prievara, nors ir paremta gražiais vienybės žodžiais. Kas gi po karų suklįjavo Čekoslovakijas, Jugoslavijas ir Sovietiją, jei ne didžiūnų jėgos? Jų išsilaisvinimo pastangos dabar vadinamos revoliucijomis. Joms laisvę laimėjus, ilgai uždelsiama teisė tokį išsivadavimą pripažinti, ka patyrėme ir Lietuvoje. O ką jau bekalbėti apie žudynes Bosnijoje ir panašiose srityse? Ir tai dar tik pradžia, kurią galbūt davė mūsų mažoji Lietuva, neiššovusi nė šūvio, vien pareiškus teisę į laisvę.

Dar vienas rūpestis iškilo su prezidentų pasikeitimu: sveikatos apdraudos reikalai. Ne tai, kad pirmiau nebuvo skundų ir patarimų, tačiau vadovaujančių partijų ir jų galvų pasikeitimas pajudino ir šį kurį laiką tyliai

kritikuojamą klausimą. Buvo ir stebinančių atradimų, kad kai kurie daktarai pristatydavo valdžiai niekad pas juos nebuvusius pacientų aptarnavimo pakvėlavimus su didelėmis sumomis už neva suteiktą medicininę pagalbą. Tai privertė valdžią naujai peržiūrėti visą piliečių apdraudos sistemą, ypač kai didžiulės piliečių grupės iš viso neturėjo jokių apdraudų. Dabartinio prezidento žmona Hillary Clinton, paskirta sveikatos aptarnavimo skyriaus viršininke, rimtai pajudino tą reikalą, kuriam, aišku, nepitarė tik ant savo pečių tokių išpareigojimų neturėjusios verslo imonės, dabar turinčios padengti dalį tokių savo darbininkų apdraudos. Aišku, kalbama ir apie mediciniško aptarnavimo ir ypač labai neproporcingai iškilusių vaistų kainų pertvarkymą. Tokie mažesnių privačių darbuočių biurnieriai grasiną dalies savo darbininkų atleidimu, kas, kaip apskaičiuojama, paliestų bent pusę milijono žmonių. Daugelis daktarų nėra labai laimingi šiai permainai, bet apdraudos kompanijos sakosi bandysiančios sugrupuoti tokių mažesnių imonių apdraudas į didesnes grupes, kad jos galėtų pasinaudoti tomis pačiomis apdraudomis ir privilegijomis, kurias dabar turi pačios didžiausios verslo imonės. Tačiau ne visi daktarai nori netekti savo nepriklausomumo jokiai grupei.

Kalbama ir apie tai, kad tokie grupiniai daktarai dažnai priarašo ir daug nebūtinai reikalingų naujausios ir brangiausios technologijos tyrimų, kurie kainuoja milžiniškas sumas. Aišku, tai nepatiko apdraudos įstaigoms. Kiti daktarai perspėja valdžią, kad tai ne tik nesumažins apdraudų apmokėjimų, bet net padidins, nes, sako jie, jūs negalit apdrausti 37 milijonus naujų pacientų ir išleisti mažiau, negu prieš tai. Administracija atsako, kad jie žymiai sustiprins kainų kontrolę, nors daktarai jau turi patyrimą, kaip išvengti valdžios įsikišimo. Eilnis pilietis visgi galvoja, kad šie pertvarkymai turėtų pagerinti jo sveikatos priežiūros prieinamumą ir apdraudos kompanijų beribį išnaudojimą. Taigi ir vėl naujos idėjos, paremtos senos sistemos peržiūrėjimu.

RKV

PAVOJAI LIETUVIŲ KALBAI

Lietuva nepasižymi labai gausiais ar nepaprastai brangiu žemės turtu išteklių. Lituanistinės mokyklos mokiniai visuomet prapliupdavo nesuvaldomu juoku, kai geografijos mokytojas paminėdavo, kad Lietuvos žemės turtai yra „žvyras, smelis, gipsas“. Juk vaikai buvo pratę krašto vertybėmis vadinti auksą, uraniją, naftą, akmenis anglį ar kitus panašius radinius.

Tačiau lietuvių tauta iš senų senovės yra paveldėjusi lobį, nuostabesnę už randamuosius žemės gelmėse. Visa bėda, kad lietuviai to loby, atrodo, neįvertina ir nesaugo. O tas amžių turas – seniausia Europos gyvoji kalba, indoeuropiečių prokalbės palikuonė, artimiausia jos giminaitė.

Ar ne keista, kad lietuvių kalba labiau domisi ir jos likimu labiau sielojasi kitataučiai, negu tie, kuriems patiktas jos išsaugojimas, negu lietuvių tautos vaikai? Jau prieš pusantro šimto metų pastebėta, kad lietuvių kalba labai panaši į sanskritą, senąją indų kalbą, kurios rašytų paminklų yra išlikusių, bet niekas nėra girdėjęs gyvų jos pavyzdžių. 19 šimtmečio viduryje, o ypač pabaigoje, lietuvių kalba buvo vadinama didžiausiu kalbiniu to meto atradimu.

Tačiau šis dėmesys mūsų kalbai atėjo iš vokiečių ir kitų kraštų kalbininkų, o tuo tarpu Lietuvoje vyravo lenkų ir rusų kalba, lietuvių kalbai paliekant „tamsius užkampius“, kaimo liaudį, neturtingus, paprastus žmones. Ir samskrito tyrinėtojas buvo patariama nuvykti į Lietuvą, pasikalbėti su paprasta liaudimi, iš jo lūpų išgirsti, kaip anuometinis sanskritas turėjo skambėti. Nors tai ir nebuvo visiškai tiesa, bet parodė lietuvių kalbai teikiamą svarbą.

Tuo tarpu Lietuvoje viešpatavusi rusų karų valdžia buvo pasišovusi lietuvių kalbą su šaknimis išrauti, sunaikinti, kad ne žymės neliktų. Šalia rusiškųjų mokyklų ir rusų kalbos valstybinės įstaigos, buvo uždrausta spausdinti lietuvių kalbos knygas lotyniškais raidėmis, peršant vietoj jų „graždaną“, rusų kirilica parašytus lietuviškus žodžius. Galima net tvirtinti, kad tas spaudos draudimas, nusitęsęs apie 40 metų, ne tik nepalaužė tautos ryžto išlaikyti savo kalbą, bet tai ryžtas sustiprino. Mat lietuvis yra užsispyrėlis – jis priešpauai ir prievartai lengvai nepasiduoda.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Rusų valdžia ir žandarai kovoję Sibiro bausmėmis, kulkomis, kardais ir kartuvėmis, lietuviai – knygnešių narsa ir tautos užsispyrimu. Laimėjo lietuviai: 1904 m. buvo panaikintas spaudos draudimas, o nelabai ilgai trukus po to – 1918 metais – Lietuva pasiskelbė nepriklausoma.

Kaip minėta, lietuvių spauda niekuomet nenugalėjo, bet kalbai pavojus išliko kaip pasalinimas. Išliko ir itikimo lietuvių, kad jo kalba „muzikiška“, kad tai tik „piemenų kalba“, kuria neįmanoma sukurti mokslinės ar grožinės literatūros; tos kalbos net „Dievas nenori klausyti“, todėl melstis reikia lenkiškai. Lenkų kalba esanti „ponų kalba“. Po nepriklausomybės paskelbimo reikėjo daug pastangų ir tikrai genialaus kalbininko Jono Jablonskio, kad bent didžiausią dalį tų „poniškų“ barbarizmų iš lietuvių kalbos išravėtų.

Visiškai apšvarinti mūsų kalbos nespėta, bet pažanga buvo nuostabi per tuos 22 laisvės metus.

Po II pasaulinio karo vėl grįžo rusų okupacija (ši kartą ne carų, o komunistų) ir metodinės lietuvių kalbos bjaurojimas, naikinimas. Sumirgėjo rusiški užrašai, rusų kalba nuaidėjo įstaigose, parduotuvėse, mokyklose, laboratorijose, gatvėse. Lietuvių mokslininkai buvo priversti savo mokslinius straipsnius rašyti rusiškai, o studentai, siekdami magistro ar daktaro laipsnio, disertacijas pateikti rusų kalba.

Kaimas buvo išdraskytas, ūkininkai ištremti arba suvaryti į kolchozus, gyventojai krašte sumaišyti, kaitaliojant jų gyvenvietes. Tuo būdu nyko tarmės ir kalbos turtingumas. Kalbininkai dėjo daug pastangų kalbai apsaugoti ir spausdino vertingus kalbotyros bei kalbos veikalus, kiek šalys leido. Išliko ir šviesių vardų – Jonas Kazlauskas, Zigmas Zinkevičius ir kai kurie kiti, kurie dabar yra jau gerokai vyresnio amžiaus (J. Kazlauskas tragiškai žuvo ar buvo nužudytas). Nors ir vėl lietuvių kalba prisiirino nemažą krūvį rusicizmo, bet vis dėlto išliko, nes susipratusių lietuvių sąmonėje kalbos išlikimas buvo sutapatintas su pačios lietuvių tautos gyvybe. Prasidėjęs Lietuvos atgimimas nuo maždaug 1988 metų pūs-

telėjo šviežiu, gaiviu vėju, kuris nužėrė nemažai svetimų dulkių nuo lietuvių kalbos. Nemažai, bet ne visas. Berekia tik pasiklausti mūsų tautiečių iš Lietuvos kalbos, paskaityti tenykštę spaudą, ir pasidaro aišku, koks milžiniškas darbas stovi mūsų kalbininkams prieš akis. O juk turbūt nebeturime antrojo Jablonskio...

Tačiau rusų kalba buvo Lietuvos priešų kalba. Atsikračius „vyresniojo brolio“ globos, išnyks ir jo kalbos palikimas. Lietuvių kalbai tikrasis pavojus šiandien kyla iš kitur. Vėl jis ateina kaip pasalinimas ir mėgina įtikinti lietuvių, kad jų kalba yra „pasenusi“, ji netinka 20 šimtmečio pabaigos sąvokoms reikinti, technikai apibūdinti, įsijungti į Vakarų pasaulio kultūros srautą.

Nėra savaitgalių, tik „vykenda“, vaizdas jau virsta „imidžu“, sąjunga ar susivienijimas – „alijansu“, viešbutis – „hotelis“, stovyklavimas – „kemping“, spauda – „publikacijomis“ ir t.t. Pakanka anglų kalbos žodžiu prikabinėti lietuvišką galūnę, ir kalba jau „sumodernėja“. Kai mes atvykome į JAV prieš penkis dešimtis metų, kvatojomės iki uždusimo iš senųjų ateivių „hauzu“, „strytų“, „beismenčių“, „karų“, o dabar visai panašius hibridus kasdien skaitome Lietuvos spaudoje, laiškuose ir girdime save svečius juos kar-tojant.

Ir vėl, atrodo, į tą lietuvių kalbos darymą dėmesį atkreipia kitataučiai. Šio straipsnio mintis kaip tik iššaukė š.m. balandžio 12 d. „The Wall Street Journal“ laikraštys išspausdintas ilgas ir išsamus Barry Newman straipsnis, kuriame jis tiksliai pateikia lietuvių kalbos vargus ir jai pavojus amžių begyję. Jis taip pat remiasi Lietuvos kalbininkų Algirdo Sabaliausko, Aleksandro Vanago ir kitų pareiškimais, dalinasi jų rūpesčių dėl lietuvių kalbos ateities. Paminėtina, jog yra sudaryta Kalbos apsaugos komisija, kuri stengiasi kovoti su kalbos piktžolėmis įstaigose, spaudoje ir visose viešose vietose, skirdama net baudas už kalbos bjaurojimą ir perspėjimų nepaisymą. Kiek ta kova bus sėkminga, parodys ateitis. Bent tuo tarpu per daug vilčių laimėti netenka laukti, juo labiau, kad Lietuvos kaimas, caro laikų lietuvių kalbos nenu-galima tvirtovė ir apsauga,

DIDELIO GROŽIO ŠALIS

Tęsinys iš anksčiau šiuo pavadinimu spausdinto straipsnio

VINCAS ŠALČIŪNAS

Baltijos pajūris ir kurortai

Kiek kitokį grožį pajutau, keliaudamas panemumais nuo Jurbarko iki Klaipėdos. Gražius miškus už Jurbarko pervaziavę, atsiduriame prie nedidelio Šventosios upelio. Kaip nuostabiai viską pakeitė laikas! Prieš daug metų Pašvenčio kaimą gerai pažinojau, nes čia teko dirbti muitinėje ant Lietuvos-Vokietijos sienos. Už Šventosios tilto stovėjo mūrinė vokiečių muitinė. Veltui bandžiau vietą apžinti – nei kaimo, nei muitinių nė ženklo neliko. Tik miškai tie patys, bet labiau subrendę. Smalinkuose ir už jų jaučiama paprūsės įtaka – plytiniai namai, čerpių stogai, kitokia architektūra. Tik Viešvilės medinių namų stilius tikrai lietuviškas. Už miesto, kur miškų nėra, abiejose kelių pusėse seni medžiai teikia pavėsį.

Lietuvos pajūris – tikras perlas. Danės upėj stovintis keltas perkelia žmones ir automašinas per Kuršių marių sąsmauką į mistišką jūros ir vėjo kūrį – Neringą, kurią be mokesčio neįvažiuos. Kol vairuotojas į sumokės, išlipau prisikvėpuoti gryno oro ir pušų aromato. Ten ne tik pajutau unikalią jausmą, bet ir naują grožį: į kopas įkibusios žemos pušelės kvepia medum, o nuo Baltijos padvelkia gavinantis vėjelis. Išilgai Neringos per mišką rangosi puikus asfalto kelias, kartais priegdasamas prie marių ar Baltijos kranto ties Juodkrante, Pervalka, Preila, Nida. Šie nedideli žvejų kaimeliai, tapę kurortais, vilioja poilsiautojus. Juodkrantė kiek didesnė vietovė, net turinti plytinę bažnytelę, kuria naudojasi kelių tikybų tikintieji. Neringos administracinis centras yra gražusis Nidos miestas, kuriame, šalia puošnių kurortinių ir valdžios pastatų,

jau neatpažįstamai pasikeitęs. Motulė prie ratelio nebemoko savo vaikelio skaityti ir kalbėti švaria lietuvių kalba, o tas vaikelis, kiek užtejęs, nori kaip galima greičiau apsi-rūpinti visomis Vakarų pasaulio gėrybėmis, įskaitant anglų kalbos žodžius su grubiai prikabinomis lietuviškomis galūnėmis.

stovi senoviškai išpuošti ir spalvingai dažyti žvejų namai. Tai praeities paminklai, kurie labai dosniai papildė Neringos gamtos grožį.

Pajūris tarp Klaipėdos ir Palangos grožiu pralenkia daugelį šalių plažų savo sekliais, švariais paplūdimiais, o ant kopų – pavėsingais ir kvapiais pušynais, kuriuose šiurena vėjas ir savo pasaka svaigina ramybės ieškančius poilsiautojus. Svarbiausia, kad Baltijos pajūris nėra apgultas komercinio balagano, kaip, sakysim, Atlanto pajūris Amerikoje. Baltijos pajūris Melnragėje, Giruliuose ir Palangoje yra kurortinio pobūdžio ir tarnauja poilsui, o ne bizniui. Girulių pušynai iš seno žinomi savo stovyklomis, ypač vaikų ir jaunimo.

Iš visų pajūrio kurortų gražiausias yra Palanga. Medinis laiptuotas takas perveda per kopas iki baltos plačios paplūdimio su tiltu toli į jūrą. Paplūdimys tęsiasi į kairę ir dešinę, kiek akis užmato. Gana dažni ketursieniai girdai persirengti ir suolai pailsėti. Birutės parkas – pasakiškai gražus pušynas, su takais, promenadomis, kūdromis, skulptūromis, Pajūrio stiliaus vasarnamiais, poilsio namais, viešbutiais ir kitoks biznis yra atokiau nuo jūros. Teko lankytis ir kituose Lietuvos kurortuose ar poilsio vietose: Birštone, Druskininkuose, Likėnuose. Visur graži gamta, jauki aplinka ir ramybė. Tačiau, jeigu turėčiau pasirinkimą, Palanga būtų mano mėgiamiausia poilsio vieta.

Ne vien kurortuose glūdi Lietuvos grožis. Jo randi visur: miškuose, ežeruose, parkuose, kaimuose, miestuose. Net ir lauko gylėte ar pievos čiobrelis tau šypsoi daug meliau ir kvepia daug saldžiau, negu svetimų šalių. Ir dangus, rodo, kitoks. Jis mėlynas lyg lino žiedas, o debesėliai jame – pūkiniai. Ką ir bekalbėti apie vakaro žaros ar aušros romantiką, kai saulė, vos nusileidusi, po poros valandų vėl ima kilti, pažadindama paukštelius naujos dienos giesmės...

Visa tai didina natūralųjį gamtos grožį ir kelia jausmus, kurių pagautas kartu su Maironio sieloje uždainuoti „Graži tu, mano brangi Tėvyne!“

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

128

– Ne, tas man dar galvoje netelpa. Bet jei skambinsiu ir skambinsiu, ateis kaimynas iš kitapus sienos ir paprašys nutilti.

– Ir kaimyno jokio. Pastogė viena, kaip kregždė lizde. Apačioj gyvena šeimininkė, bet ji išnuomavo ir kambarį, ir pianiną dirbti.

Paskui persėdom į kitą traukinį ir pusę nakties važiuoju stati. Salmė susigūžė ant lagamino, o aš atsiėmiau į langą ir galvojau apie įžangą į prasmingą gyvenimą.

Kai atėjom prie gelsvo namo, jau buvo šviesu. Dvieju, trijų aukštų vilų gatvė lipo į kalną. Ir medžių čia buvo kaip miške. Dabar jie visi stovėjo pliki, bet ateis diena, kai suvešės žalumu. Parodžiau jos kambario langą, medžius ir pasakiau:

– Kai sužaliuos, pro langą tematysi tik dvi spalvas: žalią ir mėlyną.

– Dangus dažnai būna apsiniaukęs, o medžiai pilni žiedų.

Jos veidu slankiojo pavargusi šypseną.

– Bet gerai, kad viskas prasideda iš ryto. Ryte aš visada būnu pilna vilčių ir iliuzijų.

– Iliuzijų?

– Taip, iliuzijų. Ligi vakaro jos taip sudūžta, kad ir šukių nebesurandi.

– Čia ne iliuzija, – pasakiau, spausdamas skambutį.

Atidarė pati šeimininkė. Duryse dar nebuvo įmontuotas puikus, duris atidarinęs, išradimas, ir ji pati turėjo nuo antro aukšto nusiristi.

– O, ponas studentas!

Mano pavardės ji negalėjo niekaip nei atsiminti, nei ištart.

– Ir ne vienas, su seseria.

– Prašom. Prašom. Jūs turbūt tiesiai iš traukio?

– Tiesiai.

– Prašom. Aš tuoj atnešiu kavos.

Įėjom. Salmė pajėjo du žingsnius ir sustojo. Vienoj rankoj laikė naujumu žibantį lagaminėlį, kitąjį rankinuką, seną ir apsitrynusį, nors dar išduodantį gerą praeitį. Jos akys palengva slydo sienomis ir daiktais.

Paėmiau iš rankos lagaminėlį, paskui rankinuką, paskui nuvilkau apsiaustą. Ji viską atidavė ir nieko nepasakė. Pasisuko prie pianino, perbraukė ranka per žibantį viršų, atidarė, atsisėdo, tyliai tyliai perbėgo pirštais klavišus, ir kambarys prisipildė skambančios gyvybės. Aš nieko neišmanau nei apie muzikos veikalus, nei apie jų autorius. Protu jos klausyti malonu, bet ji ateina į širdį, kaip nakties rasa ir prasiskleidusį žiedą, ir pripildo skambančio kvapnio. Kitaip aš nemoku pasakyti ir nežinau, ką ji skambino, bet man rodėsi, kad ji bėga per visą tą, ką buvo kada skambinusi, lyg intum ir mestum palaidus sakinius ir nuostabias frazes iš visų tų veikalu, kuriuos kada esi skaitęs ir pamėgęs. Paskum staiga nutrūko, lyg didelės krūptelėjimas būtų palietęs žemę. Krūptelėjau ir aš. Salmė sukiūbuo ant pianino ir ėmė verkti. Garsiai ir pasikūkiodama. Lygiai taip pat, kaip mačiau verkiančią motiną prie kūdikio grabo.

Į duris trumpai pasibeldė ir įėjo šeimininkė su kava.

– Bet buvo nuostabu! – pasakė ir krūptelėjo, sustojo vidury kambario su puodeliais rankose.

– Kas atsitiko?

– Treti metai, kai nebuvo palietusi fortepiono. Širdį sugrudo.

– Ak, Dieve tu mano! Tikrai širdis žmogui gali plysti!

Greitai padėjo kavą ant stalo ir pripuolė prie mergaitės. Moterys nuostabiai moka viena kitą guosti. Paėmė ją už rankų ir pati ėmė verkti, ir daug žodžių pasakė, kuriuos teisingai tik motina, ramindama kūdikį. Po valandos abi dar verkė, bet ir šypsojosi, lyg nuo amžių būtų geriausios draugės buvusios. Paskui pasilikom dviese. Salmė stovėjo prie lango ir žiūrėjo į miesto stogus. Norėjau prieiti, paimiti ją už pečių ir pašnibzdėti keletą tylių žodžių į ausį, bet negalėjau užmiršti aną kartą labai rimtai pasakytą klausimui, ką už visa tai aš pareiklausiu. Ji staiga atsuko.

– Ir tu sakai, kad čia ne iliuzija?

– Ne. Šeimininkei už kambarius, už kavą, pianiną ir net už tą triukšmą, kurį čia kasdien kelsi, užmokėta už visus metus, ir tu gali būti kaip namie.

– Tiek daug iš karto?

– Jai patiko daug pinigų iš karto gauti. Kas žino, ko toji markė bus verta rytų, o šiandien ji dar šio to verta. O man irgi vis tiek.

Paskui išėjom į miestą. Apėjome daugelį gatvių, ji įsirašydino į D.P. bendruomenę, paskui nuėjom pas profesorių.

– Pagrindas yra, – išleisdamas pasakė, – dabar reikia tik tolyn, tolyn, tolyn.

Tai sakydamas, tiesė ranką ir vis kėlė aukštyn greitai judindamas pirštus, lyg grodamas ant nematomo instrumento. Tiesiai ties pirštų galais pro langą švietė saulė, ir aš pasakiau:

– Ligi pat saulės.

– Taip, taip, ligi saulės. Ir dar toliau.

Ir jis ranką pakėlė tiesiai į viršų.

Namie ji vėl skambino.

(Bus daugiau)

Panevėžio katedros klebonas prel. Juozas Antanavičius Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Detrote, pravedęs priešvėlykines rekolekcijas.

Nuotr. J. Urbono

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

PAVASARIO KONCERTAS

Šeštadienį, balandžio 24 d., 7 v.v. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje Clevelando lietuviai pirmą kartą išgars populiarąją Lietuvos dainininkę Nijolę Ščiukaitę. Jai talkina jos vyras Juozas Tiškus.

Apkeliavusi eilę kraštų, savo daina žavėjusi klausytojus laisvame pasaulyje ir net Sibire, šiuo metu solistė dainuoja Amerikos lietuviams. Jai talkina jos vyras Juozas Tiškus. Jos romantiškos ir nuotaikingos dainos sušildys širdis, tarytum saulės spinduliai žiemoms išaldytą žemę. Bilietai po 8 ir 5 dolerius asmeniui (531-8496) ir prie įėjimo. Viekams veltui. Vietos numeruotos.

Rengėjai — „Ateities“ klubas — visus kviečia į nuotaikingą dainos puotą!

D. S.

LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

LB Clevelando metinis susirinkimas sekmdienį, balandžio 25 d., 11:45 v.r. vyks Dievo Motinos parapijos svetainėje. Darbotvarkėje — veiklos ir finansinė apyskaita, keturių valdybos narių, Kontrolės komisijos ir atstovų į LB apygardos suvažiavimą rinkimai. Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

JAV LB Clevelando apylinkės valdyba

SĖKMINGAS SKANĖSTŲ PARDAVIMAS

Šv. Jurgio parapijoje Verbu sekmdienį vykęs kepinų ir skanėstų pardavimas buvo labai sėkmingas. Parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius dėkoja moterims už šį sėkmingą renginį.

G. J.

KONCERTAS DIEVO MOTINOS PARAPIJOJE

Reginos Brazaitienės, Dievo Motinos parapijos vargonininkės, pagerbimas-koncertas jos 51 metų vargonininkavimo sukakties proga bus sekmdienį, gegužės 2 d. Koncerto programoje — Aldona Stempužienė, mezzosopranas, Dorota Sobieska, smuikininkė, ir pianistas Jacek Sobieski. Rengia Katalikų Moterų sąjungos 36-ji kuopa.

SVEČIAI IŠ LIETUVOS

Amerikos Balso kvietimu Clevelande lankysis Lietuvos televizijos ir radijo darbuotojai — Donatas Bugelis, programos direktorius Radio MI, Algirdas Ramanauskas, reklamų direktorius Lietuvos radijo centras ir Aurelija Malakauskaitė, žinių reporterė ir pranešėja iš Lietuvos televizijos. Clevelande juos globos Gražina Kudukienė.

KONCERTAS IR PAŠNEKESYS

Antradienį, balandžio 27 d., 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijoje Clevelando lietuviams dainuos ir kalbės apie Lietuvos problemas Vilniaus Operos solistė ir Lietuvos Seimo narė Nijolė Ambraziūtė. Koncertą-pokalbį rengia DLK Birutės draugijos Clevelando skyrius.

PRANEŠIMAS PO LIETUVIŲ NAMŲ AKCININKŲ SUSIRINKIMO

Lietuvių Namų akcininkų susirinkimas balandžio 4 d. vyko Lietuvių namuose, Clevelande.

Perrinktas direktorius Vytautas Sniečkus ir naujai išrinkti direktoriai: Raimondas Butkus ir Gytis Motiejūnas.

Pranešus rinkimų rezultatus, dalis direktorių pasitraukė iš savo pareigų. Šiuo metu direktoriaus sudaro: Vytautas Sniečkus — prezidentas, Vytautas Jokūbaitis — viceprezidentas, Raimondas Butkus — iždininkas, Egidijus Marcinkevičius — teisinis patarėjas ir akcijų sekretorius, ir ryšys su E. 185 g-vės verslininkais.

Šis pasiskirstymas pareigomis yra laikinas. Yra keturios laisvos direktorių vietos, todėl suinteresuotieji akcininkai kviečiami jungtis į darbą. Sudarius pilną sąstatą, bus pasiskirstyta pareigos.

Revizijos komisija, nariai: Zenonas Dučmanas, Vytenis Miškinis, Jurgis Malskis ir Vytautas Ramonis, akcininkų susirinkimo metu nepriėmė buvusios direktijos finansinio reporto. Ne vėliau kaip birželio mėnesio gale vėl bus visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriame bus paaiškinta Lietuvių Namų ir Lietuvių klubo finansinė padėtis.

T. G.

ST. PETERSBURG, FL

TARPTAUTINIS FESTIVALIS

Kovo 12, 13 ir 14 dienomis SPIFFS (St. Petersburg Folk Festivals Society) organizacija, atstovaujanti 52 tautybėms, surengė 18-ji tarptautinį festivalį erdviame Suncoast Dome stadione. Lietuviai jame dalyvauja nuo pat šių festivalių pradžios. Šiemet, tačiau kaip pat tuo metu praužė audra per vidurio Floridą. Padaryta daug nuostolių įlankos pakrančių gyventojams. Lietuvių paviljonas užėmė gerą vietą netoli įėjimo. Gražiai papuoštas paviljonas viliojo kiekvieną juo pasigrožėti. Vienoje dalyje buvo išstatyti rankdarbiai, gintaro dirbiniai ir paveikslai. Čia ponios Jasaitienė, Lubinienė ir Robertson pasivaduoja demonstravo juostų audimą. Šią paviljoną dalį papuošė M. Andrejauskienė ir jos padėjėjos. Kitoje dalyje buvo parodomi maistas. Šypsiančios ponios siūlė žagarėlius, balandėlius ir kugelį bei ragino paragauti įvairių pyragų. Trečioje dalyje buvo parodomi gintaro ir kiti smulkūs dirbiniai. Kelias

Mečys

Ateitininkų šeimos šventėje, Clevelande. Iš k. — kun. Gediminas Kijauskas — dvasios vadas, R. Bridzius — sendraugis pirm., V. Švarcienė — jaunučių globėja, Danutė Petruševičiūtė — JAS CV pirmininkė, R. Biliūnas — moksleivių globėjas K. Mataitė — moksleivių kuopos pirmininkė. Nuotr. L. Vaitkaus

dienas prieš festivalį prie maitos paruošimo klube dirbo visa eilė moterų ir vyrų. Žagarėlių gaminimui vadovavo O. Zabuikienė; per tris dienas prigaminavo jų net 18 tūkstančių. Balandėlių ir kugelių gaminimui vadovavo P. Gudonienė ir pyragų kepimui G. Jezukaitienė. Tačiau lankytojai, prisimindami buvusius festivalius, vis klausdavo: „O kur jūs tie skanūs koldūnai?“ Šiemet nuo to darbo buvo atsisakyta. Lietuviai taip pat turėjo du tautinių šokių šokėjų pasirodymus scenoje. Penktadienio popietę didelei grupei žiūrovų programą atliko veteranų „Audra“, vadovaujama K. Gaizauskienės. Šokėjai 30 min. gyvai, be pertraukos, pašoko septynių šokių pynę. Šeštadienio popietėje šoko jaunųjų „Banga“, vadovaujama D. Gečienės. Klubo pirm. A. Gudonis popietinio pranešimo metu pastebėjo, kad šiemet nuomos kainos gerokai pakilo, bet nors ir blogam orui esant, nuostolio neįpramato. Pelnas nebus didelis, todėl bus atsisakyta nuo specialios vakarienos darbininkams ir rėmėjams. Jis galvoja, kad kitais metais jau reiktų atsisakyti nuo dalyvavimo festivalyje, nes gautas pelnas nepateisina įdėto darbo ir rūpestių.

Mečys

DAYTONA BEACH, FL

LIETUVIŲ FONDO RŪPESČIAI

Daytona Beach neseniai lankėsi Lietuvių Fondo pirm. Stasys Baras iš Čikagos ir dr. Antanas ir Sofija Pacevičiai iš Kanados.

Daytoniškui golfo entuziastui Kostui Žolynui suorganizavus žaidynes, golfinkų būrelis — svečiai dr. Antanas ir Sofija Pacevičiai, Stasys Baras, K. Žolynas, Mykolas Jagutis ir šių eilučių autorius skubame į Tomoka Oaks golfo laukus. Graži dienele, daug saulės, tad ir žaidimams puiki nuotaika. Mušdami sviedinukus, nepalikame ramybės lietuviškos veiklos. Ypač su LF valdybos pirmininku S. Baru kalbos nestingia.

Keliaudami golfo laukais,

Mieli Cicero lietuviai,

Visi dalyvaukime balandžio 20 d. antradienį Cicero miesto valdybos rinkimuose ir balsuokime už Respublikonų partijos kandidatus. Į miesto prezidento vietą kandiduoja dabar prezidentės pareigas einanti lietuvių kilmės Betty Loren (Laurinaitis)-Maltese. Ji didžiuojasi savo kilme ir yra pareiškus: „Aš esu trečios kartos lietuvis, paveldėjusi tvirtus moralinius ir religinius įsitikinimus. Noriu, kad visi mano tautiečiai balsuotų už Respublikonų sąrašą Nr. 15“.

Betty Loren (Laurinaitis)-Maltese laikinąsias prezidentės pareigas pradėjusi eiti prieš dvyliką savaičių. Paskelbė savo programą ir yra padariusi žygius šiose srityse: išrūpino Cicero miestui atskirą pašto Zip Code, pastatys Wal-Mart apsipirkimo centrą su 1500 darbų neuždedant naujų mokesčių. Yra sudariusi komisijas: jaunimo priežiūros, miesto planavimo ir viešosios apsaugos.

REMKIME BETTY IR BALSUOKIME UŽ RESPUBLIKONŲ SĄRAŠĄ NR. 15

Cicero Lietuvių Komitetas remti Betty Loren (Laurinaitis)-Maltese kandidatūrą į Cicero prezidento vietą ir Respublikonų sąrašą Nr. 15: Mindaugas Baukus, Kostas Dočkus, dr. Petras Kisielius, Viktoras Motušis, Aleksas Satas, Viktoras Satas, Regimantas Vedegys.

Užmokesčio Cicero Lietuvių Komitetas remti Respublikonų sąrašą #15

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

FOR RENT

GREAT PARUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sėkmingas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

NEW HOME FOR SALE
in Lemont — „Old Derby Estates“
Brick Forester, 4 bedrooms. For info. Call 708-599-2864

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8854

Moving—Kraustymas

Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas su apšildymu. \$425 mėn. 71 St. ir Mozart Ave. apyl. Tel. 312-776-2210

Išnuomojamas 5 didelių kamb. 2 mieg. butas. Su šiluma, karštu vandeniu. Suaugusiems arba pensininkams be gyvuliukų. Tel. 312-737-1097

Išnuomojamas mažas 3½ kamb. butas Brighton Parko apyl. Pageidaujami suaugę. Tel. 312-523-0148

Apt. for Rent

71st & Pulaski; 4 rms., heat incld. Laundry facilities, a/c. \$550 per mo. Call 312-847-2483

HELP WANTED

„Landscaping“ kompanija Washington, D.C. ieško darbininko sodų, darželių, gėlynų priežiūrai. Pradžiai \$6 į val. Būna turėti darbo leidimą. Skambinti: Alex Skdras, 202-244-2373.

Reikalingos moterys — namų valytojos. Reikia gyventi užmiesty. Skambinti: 708-469-1518. Kalbėti angliškai arba lenkiškai.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

VIEŠAS AKCIJŲ PARDAVIMAS KETURIŲ TEKSTILĖS BENDROVIŲ LIETUVOJE

Lietuvos valdžia, pagal privatizavimo programą, siūlo pirkti akcijų paketus šiose bendrovėse:

Audėjas Baldų apdengimo gamyba	Linas Lininės medžiagos kasdieniniam naudojimui
Lentvaris Carpet Kilimų gamyba	Vilija Megztų drabužių gamyba

Platesnės informacijos apie šių bendrovių akcijas kreipkitės:

KPMG Peat Marwick

Policy Economics Group
Lietuvos Respublikos valdžios patarėjai

2001 M. Street NW
Washington, DC 20036
Tel.: 202-467-3333
Fax: 202-728-0546
Jennifer McFarlane

4 Gagarino g-vė.,
2001 Vilnius
Tel.: (370) 2 62-08-96
Fax: (370) 2 22-60-65
Arunas Pemkus

The contents of this statement have been approved for the purposes of Section 57 of the Financial Services Act 1986 by KPMG Peat Marwick, which is authorized by the Institute of Chartered Accountants in England and Wales to carry on investment business.

Anglų Kalba Sekmingai Darbuotis Universitete Ir Profesijose

The University of Illinois at Chicago
Tutorium in Intensive English
(Intensyvūs Anglų Kalbos Kursai)

- keturių lygių dėstymas vyksta ištisus metus
- mažos grupės su profesionaliais ESL dėstytojais
- dėstymas surištas su kompiuteriais ir įvairiomis vaizdinėmis priemonėmis
- patarimai imigracijos reikalais; 1-20 vizos studentams
- visi studentai laiko TOEFL egzaminus, kurie bus užskaitomi Illinoiso Universiteto
- papildomi kursai: TOEFL Paruošimas, Kalbos Įgūdžiai Pažengusiems

Dėl platesnės informacijos, kreipkitės:

The University of Illinois at Chicago
The Tutorium in Intensive English (M/C 324)
Box 4348, Chicago, IL 60680 USA
(312) 996-8098/Dr. Boca

Deja, universitetas negali duoti finansinės paramos.

UIC The University of Illinois at Chicago

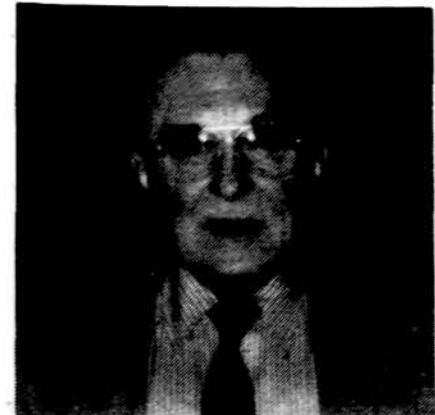
KĄ JIE MANO

Klausimas, klausas Jaunimo centre Čikagoje po „Draugo“ koncerto:

Ką norėtumėte gyvenime atlikti, ko iki šiol nespėjote:

Petras Petrutis, „Dalyvauti dramblų medžioklė, būti „Draugo“ dienraščio redaktorium“.

Algis Urbutis, „Aš jau viską atlikau. Dabar tik gimtadienius skaiciuoti — kuo daugiau gimtadienių, tuo ilgiau gyveniu“.

Aldona Naudžiuvienė, „Norėčiau daugiau pakeliauti ir turėti daugiau laiko pianinui, nes tai pagrindinis mano interesas“.

Alma Adamkienė, „Mano didžiausias noras būtų įrengti vyresnio amžiaus žmonėms namus, kad jie galėtų patogiai ir gražiai užbaigti paskutines savo gyvenimo dienas“.

Klausė Indrė

LIETUVA, ŽIŪRINT IŠ BAI DARĖS

Vienas geriausių būdų išvystyti savo sugebėjimus yra sportas. Sportuodamas žmogus turi didelį pasitenkinimą. Populiariausias sportas, kurį amerikiečiai praktikuoja, yra tenisas, golfas, vaikišiojimas, bėgiojimas ir kt. Žinoma, didžiausias skaičius amerikiečių įvairias sporto šakas žiūri per televiziją, sėdėdami savo kambariuose. Tai galbūt galima pavadinti „akių sportu“.

Atvykęs į Ameriką, daug metų žaidžiau tenisą. Betgi gražiausias, maloniausias prisiminimas turiu iš kelionių po Lietuvos upes ir ežerus baidarėmis. Tada aš studijavau Kaune mediciną. Baidare esu nuplaukęs apie 500 mylių įvairiomis Lietuvos upėmis ir ežerais ir vis naujomis vietomis.

Tais laikais buvo labai populiarūs, profesorius Kolupailos organizuojamas, per Sekmines dviejų dienų kelionės baidarėmis Lietuvos upėmis. Tokiose kelionėse — ekskursijose dalyvavo apie šimtas baidarių. Plaukdavom Nemuno, Neries, Nevėžio upėmis. Profesorius Kolupaila sakydavo: „Šias keliones jūs prisiminsite visą savo gyvenimą“.

Idomiausia ir gražiausia su baidare yra plaukti ežerais. Daugiausia pagarsėjusi vieta, su daugybe ežerų ir ežerėlių, yra Zarasų kraštas. Aš turėjau laimės dalyvauti 300 mylių baidarių lenktynėse per Lietuvos ežerus ir upes. Lenktynės tęsėsi 10 dienų. Kiekvieną rytą visos baidarės išplaukdavo kartu į iš anksto numatytą vietą, kur buvo iškelta vėliava ir laukdavo būrelis šaulių. Po 10 dienų visos, lenktynėse dalyvavusios,

baidarės sugrįžo į Kauną.

Kelionę pradėjom ežerais nuo Molėtų (Utenos apskr.). Pravažiavome daug ežerų. Jie daugiausia sujungti siaurais kanalais, kuriais galėjom perplaukti, o kartais tekdavo pernešti baidares ir tik vienoje vietoje turėjau pervežti apie 10 mylių iš vieno ežero į kitą. Plaukėme ežerais apie 100 mylių, kol pasiekėm Svėntąją upę. Perplaukę beveik visą upę, iplaukėm į Nerį, o Nerimi — iki Kauno.

Gražiausia išpūdi paliko Lokajų ežeras. Jis yra didelis ir ilgas, apie 10 mylių ilgio ir nuo pusės iki 1 mylios pločio. Vienoj ežero pusėj miškas, o kitą — laukai. Vanduo toks švarus, kad ir giliausiose vietose matyti dugnas, plaukiojančios žuvys. Aš kaip šiandien prisimenu: buvo graži, saulėta diena, visur tylu ir ramu, tik varnos praskridamos triukšmavo. Tokio grožio išgyvenimo niekad vėliau neturėjau.

Mano senelis, generolas Galvydis-Bikauskas, irgi kilęs iš Utenos apskr., dažnai mėgdavo pasakoti, kad visą Rusiją nuo Uralo kalnų išvažinėjęs skersai ir išilgai, ir niekad nematęs tokio grožio, kaip Zarasų krašto ežerai ir Lokajai, nors jis su baidare neplaukė.

Idomu, kad ir dabar baidarių sportas Lietuvoje yra populiarus. Vienas lietuvis, viešėdamas Lietuvoje, su įdomumu pasakojo apie savo kelionę baidare Nemunu nuo Druskininkų iki Kauno. Jis nuplaukęs daugiau kaip 100 mylių. Aš manau, kad dabar nuykstantiems vėta pavėlgti į Lietuvą iš baidarės.

Dr. Albinas Garūnas

TAUTOS FONDO NARIŲ DĖMESIUI

Šiomis dienomis iš Tautos Fondo Tarybos būsite gavę kvietimą dalyvauti šių metų metiniam susirinkime. Prie šio kvietimo pridėtas, T.F. Tarybos pirmininko pasirašytas kreipimasis į T.F. narius (1993 m. balandžio 7 d. data), kuriame kalbama apie tariai anoniminį laišką, raginantį T.F. narius „siųsti įgaliojimus kažkokiam T.F. Metiniam susirinkimui, P.O. Box 210 111, Woodhaven, N.Y. 11421“.

Toliau sakoma, kad, siunčiant įgaliojimus tuo adresu, jie gali dingti be žinios. Šiuo metu dar esą nėra aišku, kas stengiasi tokiom piktom užmačiom T. Fondui pakenkti.

Tenka paaiškinti, dėl laiko stokos pasinaudojant šio laikraščio skiltimi: Kalbamam laiške duodamas atsakymo adresas, kaip čia pakartotas, yra tikslus. Juo siunčiami laiškai adresatą pasiekia. Laiškas nėra anoniminis ir jo užmačios nėra piktos. Jį rašė grupė Tautos Fondo nariams ir tarybos pirmininkui gerai žinomų asmenų, šiame laiške išvardinti: Juozas Giedraitis, Aleksas Daunys, Jurgis Valaitis ir kiti, kurie yra arba T. Fondo steigėjai, arba buvę vadovybės nariai, susi-

DRAUGAS, penktadienis, 1993 m. Balandžio mėn. 16 d. 5

rūpinę esama Tautos Fondo padėtim. Naudodamiesi jiems priklausoma teise, jie kvietė narius metiniame susirinkime dalyvauti, arba atsiųsti savo įgaliojimą vienam iš išvardintų asmenų laisvu pasirinkimu.

Šiuo priedu Tautos pirminkas Tautos Fondo narius sąmoningai klaidina, kompro-

mituoja save ir Tarybos pirminko užimamą vietą, kenkia demokratiniame procesui nariams netrukdomiems dalyvauti organizacijos tvarkyme ir tuo būdu pažeidžia jų teises.

Visų, minėtame laiške išvardintų asmenų, vardu

Jurgis Valaitis

A.†A.

KATARINA POVILAITIENĖ

Vaitiekauskaitė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1993 m. balandžio 14 d., sulaukusi senatvės. Gimė Latvijoje, Liepojos mieste. Amerikoje išgyveno 44 m. Nuliūdę liko: duklė Maria Brusokienė, žentas Jurgis, sūnus dr. Romualdas Povilaitis, marti Milda; septyni anūakai ir trys proanūakai. Vėlonė buvo našlė a.a. Augustino Povilaicio, Lietuvos Saugumo Departamentu direktoriaus. Vėlonė pašarvota penktadienį, balandžio 16 d. nuo 4 iki 9 v.v. S. C. Lack ir Sūnūs laidojimo namuose, 11028 Southwest Hwy, Palos Hills, IL. Laidotuvės įvyks šeštadienį, balandžio 17 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už vėlonės sielą. Po Mišių vėlonė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Vietoje gėlių ir užuojautų spaudoje prašome aukoti „Lietuvos Vaikų Viltį“. Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus ir duklė su šeimomis.

Laidotuvų direkt. S. C. Lack ir Sūnūs. Tel. 708-974-4410

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Šaltinis, 1993 m., nr. 1 (1417). Pasaulio lietuvių žurnalas; eina nuo 1906 metų. Leidžia marijonai ir Šv. Kazimiero sąjunga. Redaguoja kun. S. Matulis, MIC. Redakcija, administracija ir spaustuvė — 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Great Britain. Patrauklus, 35 psl., nuotraukomis iliustruotas, nedidelio formato žurnalas. Medžiaga daugiausia religinėmis temomis.

• „Lithuanian American R. C. Women's Alliance „Newsletter“ — Moterų Sąjungos Žinias. 1993 m., pavasaris, nr. 1. Leidžiamas 4 kartus per metus, redaktorė Angela Balchunas, S.S.C. Tai Moterų sąjungos laikraštėlis-biuletėnis; medžiaga spausdinama lietuvių ir anglų kalba; daugiausia įvairių L.A.R.C.W.A. kuopų veiklos aprašymai ir kiti organizaciniai reikalai. Sąjunga įkurta 1914 metais.

• „Vytis“, Lietuvos vyčių organizacijos žurnalas, š.m. balandis, nr. 4/79. Šis „Vyčio“ numeris — velykinis. Net viršelyje, papuoštame lietuviškais motyvais, linkima skaitytojams „Linksmų Velykų“ anglų ir lietuvių kalba. Žurnalą redaguoja Mary (Rusos) Kober su talkininkais, spausdinamas anglų kalba, tačiau jame medžiaga daugiausia lietuviškomis temomis. Daug žinių iš vyčių organizacijos veiklos; žurnalas iliustruotas.

• „Katalikų pasaulis“, nr. 3, kovas. Religinis žurnalas. Redaguoja kun. Aušvydas Belickas. Patrauklus, 44 psl., su spalvotomis iliustracijomis, žurnalas daro malonų įspūdį. Apie Bibliją rašo kun. Vaclovas Aliulis, daug dėmesio skiriama būsimai šv. Tėvo kelionei į Lietuvą ir tuo pačiu popiežiams apskritai. Išspausdintas jų visas sąrašas — nuo šv. Petro, kuris buvo pirmasis popiežius, iki Jono Pauliaus II. Suminėti ne tik visų popiežių metai, bet tuometiniai istoriniai įvykiai ir trumpa kiekvieno popiežiaus charakteristika. Tai kruopščiai atliktas, vertingas darbas, suteikias daug informacijos. Žurnale gausu ir kitos medžiagos iš Lietuvos bei viso pasaulio katalikų gyvenimo.

• „Bridges“. Lithuanian American News Journal. 1993 m., nr. 1, sausis-vasaris. Leidžia JAV LB Krašto valdyba, redaguoja Joseph Arlauskas. Tai informacinis žurnalas anglų kalba, išeina 10 kartų per metus; vieno numerio kaina — 2.50 dol. Kaip ir kituose „Bridges“ numeriuose, šiame medžiaga taip pat įvairi — nuo politinių svarstymų iki grynai informacinių (pvz. Lietuvos miestų telefonų „area codes“). Daug kronikos iš JAV LB veiklos įvairiose vietovėse (rašo Algimantas Gečys); Vasario 16-sios šventės minėjimai bei šios šventės reikšmė; ypač daug medžiagos pateikia Ramunė Kubiliūtė.

• „Dvylika žingsnių ir dvylika tradicijų“. Alcoholics Anonymous World Service, Inc. Vertimas iš anglų kalbos. Tai antrasis leidimas lietuvių kalba (pirmasis — 1992 metais). Praturtėję rašoma, kad knygoje „nuodugnai supažindinama su principais, kurių laikydamiesi AA nariai pasveiksta, taip pat su principais, kuriais AA draugija grindžia savo veiklą“. Knyga 190 psl., minkštais viršelais, patraukliai išleista ir labai sklandžiai, suprantamai parašyta. Kaina nepažymėta.

• „Aušra“. Lenkijos lietuvių leidinys, 1993 m., nr. 1. Tai dvisavaitinis žurnalas, bet mūsų redakciją pasiekia labai nereguliarai, todėl balandžio pradžioje tenka matyti tik sausio numerį. Redaguoja kolegija, bet vyriausio redaktoriaus pareigas eina S. Birgelis. Spausdinamas „Aušros“ spaustuvėje Punske. Rašoma apie Lenkijos ir Lietuvos premjerų susitikimą Vygriuose; daug vietos skiriama Dariusiui ir Girėnui bei būsimam suaktyviniam jų skrydžio minėjimui; yra skyrius ir jaunesniems skaitytojams. Žurnalas iliustruotas, nedidelio formato, 26 psl.

• „Journeys“, Šv. Kazimiero seserų kongregacijos laikraštis, 1993 m., pavasaris, nr. 1/7. Redaguoja ses. M. Agnesine Dering. Šiame numeryje daug vietos skiriama Šv. Kazimiero seserų kongregacijos įkūrėjos Motinos Marijos Kaupaitės beatifikacijos bylos reikalams, bet taip pat ir plačiai seselių kazimieriečių veiklai.

RŪSTŪS FAKTAI

1492 metais Kolumbas, išsikelęs su savo vyrais Karibų salose, pastebėjo vietinius gyventojus religinėse apeigose rūkant kažką panašaus į šios dienos cigarus. Prancūzų ir anglų kariai, dalyvavę Krymo kare (1854-1856), parvežė tabako rūkymo įprotį į Europą. Pradžioje rūkomas tabakas buvo vežamas iš West Indies ar Pietų Amerikos Orinoko slėnio. Greitai buvo patirta, kad pasėtos tabako sėklos puikiai augo derlingoje Virginijos žemėje. Tabako rūkymui populiarėjant, didžiulį augalų auginimas darėsi vis pelningesnis. Pradžioje cigaretės buvo sukamos rankomis. Sumaišius kelias rūšis tabako, kvapas buvo malonus ne tik rūkytojui, bet ir aplinkiniams.

1883 metais N. Carolinoje buvo patobulinta cigarečių gaminimo mašina. 30 metų vėliau cigarečių kompanijos pradėjo varžytis dėl pelningos rinkos užkariavim. Konkurencijai didėjant, reklamoms buvo išleidžiami milijonai. Pelnėsi dailininkai,

laikraščiai, radijas, televizija. Reklamos apsimokėjo. Išleisti milijonai nešė milijardus.

Vyriskumui pasireikšti buvo įtaigaujama cigaretė. Paaugliams to tereikėjo. Moteriškos elegancijos priedelis taip pat pasidarė cigaretė. Tokiu būdu beveik visi pradėjo rūkyti. Bet didėjantis plaučių vėžio mirštančių skaičius atkreipė sveikatos įstaigų dėmesį. Tyrinėjimai parodė, kad tabako dūmai sukelia nepagydomą ligą. Kada tūkstantčiai pradėjo mirti, nesulaukę senatvės, o kiti tūkstantčiai laukė savo eilės, žmonija susirūpino. Nors ant kiekvieno cigarečių pakelio ir yra įspėjimas, kad rūkymas kenkia sveikatai, bet tai neatbaido „prisiekusio“ rūkoriaus. Kadangi rūkymas yra įprotis, tai nelengva nuo jo ir atprasti. Paskaitos, kalbos, rašiniai nepajėgia įtikinti, kokia žala yra rūkymas.

Paskutiniu metu bandoma gąsdinti įvykusiais faktais. Spaudoje cituojami buvusių reklamų modelių pareiškimai. Visi,

ypač cigarečių rūkoriai, atsimena Wayne McLaren, Marlboro cigarečių „cowboy“. Jis reklamavo Marlboro cigaretes laikraščiuose, žurnaluose, ant namų sienų, visur, kur buvo tuščia vieta. Buvo geras modelis vaizduoti užgrūdintą stiprų vyrą, berūkantį cigaretę. Dar taip neseniai, 1992 metais, būdamas tik 51 metų amžiaus, prieš mirdamas, išsireiškė: „Aš esu mirštantis įrodymas, kad vėžys užbaigs ir jus“.

Janet Sackman, būdama 17 metų, pradėjo modeliuoti ne tik Lucky Strike, bet ir Chesterfield cigaretes, nors pati tuo laiku ir nerūkė. Reklamų direktorius įtaigojo pradėti rūkyti, kad atrodytų natūraliau. Šiandien, praradusi balsą ir dalį plaučių, ji kalba prieš tabako industriją. Negeriau atsitiko ir su Winston modeliu, David Goerlitz. Vos tik įpusėjęs į gyvenimo trečiąjį dešimtmetį, priepuolis suparalyžavo ne tik kairę koją, bet ir kairę veido pusę. Taip pat jis prarado skonio pajautimą. Kada jis kalbėjo vidurinės mokyklos mokiniams, prisipažino: „Mes nemėmėm jums. Mes jus išnaudojome. Mes jus įtikinėjome, vyručiai, kad rūkymas padarys jus vyrais“.

Kitas Marlboro modelis, David Miller Jr., mirė 1987 metais emphyzema, o Camel modelis, Will Thornbury mirė plaučių vėžiu, sulaukęs 56 metų amžiaus.

Norit daugiau faktų? Pasikaitykite mirties pranešimus amerikiečių laikraščiuose.

Edmundas Jakaitis

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-70-97 ir 77-83-92

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

The "No Fooling" Mortgage.

No Application Fee.
No Origination Fee.
No Appraisal Fee.
No Credit Fee.
No Points.
No Fooling.

For a limited time, Standard Federal Bank is offering fixed rate and FHA mortgage loans with no upfront costs. So why fool around anywhere else? Call today for complete details.

SFB
Standard Federal Bank

Chicago and Southwestern Suburbs (708) 636-6275
Western and North Northwestern Suburbs (708) 963-1206

This program is limited to one- to two-family, owner-occupied, detached dwellings. Good on FHA and conventional fixed-rate mortgages only.

Great for first-time home buyers!

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

x „Draugo“ administracija prašo, kad skaitytojai, kurių prenumeratos terminas baigiasi, gavę pirmąjį paraginimą, nedelsiant pasiųstų prenumeratą. Tai sutaupytų daug laiko, nes administracijai nereikėtų siųsti kitų paraginimų.

x Prel. Juozas Prunskis, kaip anksčiau buvo pranešta, persikėlė gyventi į Ateitininkų namus Lemonte. Jis prašo paskelbti ir savo telefono numerį, kad norintieji galėtų susisiekti. Tel. 708-257-0667.

x Vyresniųjų lietuvių centre — Seklyčioje balandžio 21 d., trečiadienį, 2 val. p.p. dr. Leonas Seibutis rodytų vaizdajuostę — „Kitas žvilgsnis į Lietuvą“. Po to bus bendri pietūs. Visi kviečiami ir laukiami. Atvykite!

x „Sietuvos“ vyr. skaučių ir skautininkių draugovės sueiga penktadienį, balandžio 23 d., 7:30 v.v. vyks Lietuvių centro Lemonte posėdžių kambaryje. Paskaitininkė vyr. skautė Gina Garunkytė kalbės apie buto vidaus įrengimą. Visos vyr. skautės ir skautininkės kviečiamos.

x Autobusai į operos „Normos“ spektaklį išvažiuoja šį sekmadienį 1:00 val. po pietų nuo 69-tos ir S. Washtenaw gatvių vienosios mokyklos pastato. Prašome rinktis punktualiai. Po spektaklio visi bus parvežti atgal į tą pačią vietą.

x Lietuvių Operos labai įvairus solo duetas, tercetų ir choro koncertas, išlydint Lietuvos menininkus atgal į Vilnių, įvyks balandžio 24 d., 7 val. vak., Jaunimo centre. Kviečiame dalyvauti.

x Varpininkų Filisterių Draugija išsirinko naują valdybą: pirm. Vyt. Bildušas, sek. Vikt. Motušis, išd. G. J. Lazauskas. „Varpo“ redaktorių išrinktas Ant. Kučys, administratore Elena Rūkienė. Visi — dvejų metų kadencijai.

x Penktadienį, balandžio 23 d., 7:30 val. vakaro, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyks paskaita apie GINTARĄ. Kalbės mineralų ir brangakmenių specialistė Doris Kemp. Įžanginį žodį tars ponas Russell M. Kemp, Lizzadro juvelyrikos muziejaus tarybos pirmininkas. Visi kviečiami paskaitoje pasipuoti gintaro papuošalais. Po paskaitos bus vaisės.

x ALIAS organizuoja grupinę kelionę į Lietuvos Architektų sąjungos suvažiavimą Vilniuje su pagimintom kaimo per G. T. International, INC kelionių agentūrą. Prašom kreiptis tiesiogiai, tel.: (708) 430-7272. Išskrendam gegužės mėn. 25 d. Lufthansa oro linija. Grįžimas atviras.

(sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-621-6954 arba jo sūnūs ir partneriai: Andrius Kurkulis, tel. 312-621-8999 ir Paulius Kurkulis, tel. 312-621-8886 dirba su Oppenheimer & Co, Inc. Chicagoje. Iš kitur skambinkite veltui: tel. 1-800-621-2103.

(sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Klela
Denglams ir talsoms
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

x Čikagos Science and Industry muziejus padovanojo Balzeko Lietuvių kultūros muziejui praėjusių Kalėdų laikotarpio vaizdajuostę su Lietuvos Vyčių atlikta programa. Lietuvos Vyčiai Mokslo ir Pramonės muziejaus organizuojamoje kasmetinėse kalėdinėse programose dalyvauja jau daug metų, parodydami lietuviškus Kūčių papročius ir tautinius šokius amerikiečių žiūrovams. Lietuviškų kalėdinių papročių vaizdajuostę bus laikoma Balzeko muziejuje su kitos šios rūšies medžiagos rinkiniais.

x Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė ruošia Pavasario puotą balandžio 17 d. 7 val. vakaro savuose namuose, 2417 W. 43 str., Chicago, IL. Bus šilti ir šalti užkandžiai, vakarienė; šokiams gros Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės orkestras, vadovaujamas Kosto Ramanauskos. Kviečiame visus šaulius ir nešaulius dalyvauti puotoje. Šauliai visur dalyvauja ir prisideda, tad prašome ir kitas organizacijas nors vieną kartą šaulius paremti, o tai padarysite, dalyvaudami šiame pokylyje.

Vaikų Namelių auklėtiniai, Paulius Trimakas ir Jonas Vaitikonis modeliuoja Montessori madų parodoje.

x Karolis Milkovaitis yra žurnalas „Pensininkas“ redaktorius, administratorė Elena Sirutienė. Kad žurnalas galėtų ir toliau lankyti mūsų vyresniuosius ir jaunesniuosius lietuvių, yra rengiama metinė vakariene šį šeštadienį „Seklyčioje“. Vakarienos metu meninė programą sutiko atlikti visų mėgstamas ir žinomas solistas Algirdas Brazis, akompanuos Aldona Brazienė. Socialinių reikalų Taryba laukia gausaus rėmėjų dalyvavimo ir žada visus gražiai priimti, puikiai pavaišinti.

x TRANSPAK siūnia talpintuvus (konteinerius) į Lietuvą kas savaitę. Siunčiame „AIR CARGO“. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Lithuanian Mercy Lift kviečia visus dalyvauti Eitynėse, kurios įvyks šeštadienį, balandžio 17 d. nuo 10 v.r. iki 6 v. p.p. Palos Hills miestelyje. Rinktis prie Moraine Valley College, 111 St. ir 88 Ave. Informacijai skambinti: 708-257-6777.

(sk)

x Vairavimo teisės (IL Driver's License) — \$100 pas Ed Šumana. Tel. 1-708-246-8241.

(sk)

Balzeko Kultūros muziejuje įteikiama vaizdajuostė su Lietuvos Vyčių kalėdine programa, atlikta per praėjusias Kalėdas Mokslo ir Pramonės muziejuje Čikagoje. Iš kairės: Stanley Balzekas, Jr., Ed Mankus, Lydija Ringienė, Frank Zapolis ir Aukšė Kane.

BALFAS IR JO VEIKLA

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, išsiviję pradėjo steigti įvairių, įvairiausių organizacijų, klubų, komitetų, kurių vienas ir tas pats tikslas: padėti atsikuriančiai Lietuvai.

Virš visų naujai įsikuriančių klubų ir komitetų yra jau 49 metus veikianti organizacija, įsteigta Amerikos Lietuvių Tarybos, kuri vadinasi Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas arba sutrumpintai — BALFAS. Balfas veikia žinoma nuo 1944 metų. Taigi kitais metais švėsime Balfos 50 metų veiklos sukaktį. Balfas yra nepolitinė organizacija, bet grynai šalpos. Kiek Balfas yra sušėlęs vargan patekusių lietuvių, turbūt negalima pasakyti. Net okupacijos laikais, kada joks siuntinys nepasiekdavo mūsų tautiečių, Balfos ranka pasiekė net ir Gulago stovyklas. Tą liudija Balys Gajauskas, Nijolė Ambrazaitė ir kiti Sibiro tremtiniai. Yra sakoma: „Aukso yla ir per mūrą lenda“.

Šiais laikais Balfos veikla nesumažėjo, bet padidėjo. Balfos įstaiga užversta laiškais su prašymais paramos. Žinoma, Balfas siūnia siuntinius kiek tik galima daugiau ir reikalingesniems šeimoms.

Štai vienos našlės su dviem vaikais laiškas: „Malonūs tautiečiai, be galo mano šeima dėkinga Jūsų organizacijai už suteiktą paramą, kuri buvo labai laukiamą ir taip reikalinga. Todėl mes iš visos širdies dėkojame Jums ir linkime išvermės, sveikatos ir tos ugnelės, kuri subūrė Jus šiai veiklai. Tegul padeda Jums Dievas! O mes atsidėkodami už Jūsų rūpestį ir nuosirdumą melsimės ir sūnais rankomis padarytą kryžių nušėime ant Kryžių kalno už Jus ir Jūsų organizaciją! Visa Jūsų siūsta parama labai tiko. Su pagarba. Jūsų organizacijos šelpiam šeima. Te padeda Jums Dievas“. Pasirašė G. Galskienė, 1993.2.8.

Ta pačia proga noriu dar pa-

TIKRAS ARTIMO MEILĖS DARBAS

Prieš trejus metus Lithuanian Mercy Lift pradėjo savo veiklą. Balandžio 1 d. Vilnių pasiekė 30-oji siunta, o balandžio 18 d. LML išsiuntė dar du talpintuvus, per 80,000 svarų vaistų, medikamentų ir medicininių įrangos (apie 500,000 dolerių vertės). Pagrindiniai naujų siuntų reikmenys yra: trys inkstų aparatai (kidney dialysis), chirurginiai instrumentai, kuriais naudosis Lutheran General Hospital, operuojant vaikus su „cleft palates“, Sv. Kryžiaus ligoninės medikamentų, aparatūra ir vaistai, kurie pripildė ketvirtadalį talpintuvo, 300 dežių „Heparin“ ir „Dilantin“ vaistų, kuriuos paaugojo Iowa valstijos gubernatorius, per 15,000 medicininių žurnalų ir knygų iš Illinois universiteto — Chicago; naujagimiams kvėpavimo aparatai, ir IV skysčiai kūdikiams, vaikams ir suaugusiems. Aukos gauname iš visos Amerikos, pvz. Stanford universitetas iš Kalifornijos ir dr. M. Skarin iš Yakima, Washington, atsiuntė įvairios me-

dicininės įrangos. Siuntos yra nurodytos į įvairias Lietuvos ligonines. Paskutinės dvi siuntos paskirtos šiom ligoninėm: Šiaulių centrinei ligoninei Kuršėnuose, Ukmergės centrinei ligoninei, Ariogalos ligoninei, Kėdainių centrinei ligoninei, Mžeikių centrinei ligoninei, Vilniaus gimdymo namams, Kauno bendrijai „Viltis“ (protiniai sergantiems vaikams), Antakalnio Tuberkulio- zės vaikų ligoninei, Vilniaus universiteto vaikų ligoninei.

Lithuanian Mercy Lift veiklą tęs toliau, nes Lietuvai labai reikia mūsų paramos. Be labdaros siuntų Lietuvos sergantieji būtų be pagalbos. Lietuvai esame išsiuntę 32 talpintuvus per 26 milijonų dolerių vertės. Be mūsų rėmėjų tos siuntos nebūtų pripildytos. Kviečiame visus įsijungti į LML veiklą, kiekvienas gali prisidėti prie šio svarbaus darbo.

Dėkojame visiems aukotojams ir bet kokiui darbu prisidėjusiems prie Lithuanian Mercy Lift veiklos.

V.L.

Atn. Repšienė

LML nariai (iš kairės): Petras Jokubauskas, Pranė Štutienė, Jurgis ir Viligailė Lendraitė ir mediciniškai reikmenys, paruošti siūsti į Lietuvą.

VAIKAI PIEŠIA LAISVĘ

Tokiu pavadinimu vyksta vaikų piešinių paroda, kuri buvo atidaryta balandžio 3 d. Lietuvių dailės muziejaus patalpose, Lemonte. Muziejaus direktorė Dalia Šlenienė pasveikino susirinkusius ir pakvietė Lietuvos generalinį garbės konsulą Vaidą Kleizą. Šią parodą atidaryti. Jis trumpu, bet sklandžiu žodžiu apibūdino parodos reikšmę: „Dauguma šios parodos dalyvių tiesiogiai su visa tauta išgyveno kovo 11-sios džiaugsmą, stovėjo nepamirštamame Baltijos kelyje ir buvo sausio 13-sios dienos tragedijos gyvieji liudininkai. Tai nepakartojami momentai, kurie jaunose širdyse paliko pėdsakus visam gyvenimui. Ši paroda simbolizuoja tą vilties prošvaitę, kurios šiandien taip reikia Lietuvai“.

Po konsulo kalbos D. Šlenienė pakvietė Birutę Jasaitienę, JAV LB-nės vicepirm. ir Socialinės tarybos pirm., padaryti pranešimą. B. Jasaitienė paaiškino šios parodos genezę ir jos Čikagoje atsiradimo eigą. Paveikslai buvo surinkti Lietuvoje J. Biliauskienės, Sausio 13-sios brolių pirm., rūpestiu. Apie 200 paveikslų buvo atsiųsta į Lietuvos ambasadą Vašingtone, iš kurių atrinkta 51 paveikslas. Atrinktieji paveikslai buvo išstatyti „Cannon House“ rotundoje, iš kur vėliau buvo perkelti į „Vaikų muziejų“. Bendrai Vašingtone ši paroda buvo išstatyta ir žmonių lankoma nuo sausio 5 d. iki vasario 23 d. O jos Čikagoje atsiradimas įvyko labai paprastai.

B. Jasaitienės žodžiais: „Paskambino man iš Lietuvos ambasados Vašingtone — Siunčiame jums paveikslus į Čikagą. Ir viskas! Tuojau paskambinau Reginei Kučienei, LB Švietimo tarybos vadovei, kuri susisiekt su „Maironio“ mokyklos vedėja. Paroda buvo papildyta ir „Maironio“ mokyklos mokinių darbais. Sutarkymą ir apipavidalinimą atliko Dalia Šlenienė. Tokiu būdu ir

turime šią parodą“. Parodoje išstatyti 5-15 m. vaikų darbai. Paroda yra tikrai verta aplankymo. Būtų labai gaila, jeigu lietuviška visuomenė neparodytų jai tinkamo dėmesio. Parodoje galima matyti ne tik tai, kaip vaikai išvaizduoja laisvę, bet joje yra darbų, kurie tikrai ir suaugusiųjų meno parodose. Galima aiškiai pastebėti būsimus talentus, tik, žinoma, ateityje gal jie kitą kryptį pasirinks.

Yra tekę skaityti kritikų pasisakymus, kad meno paroda yra pavykusi, jeigu joje yra keletas darbų, kurie patraukia dėmesį. Šioje parodoje tikrai yra tokių, kurie dėmesį patraukia. Beveik visi ilgėliau sustoja prie šešiamečio Edvardo Kuprio „Geležinio vilko“. Parodoje susitiko skulptorių Ramojo Mozolaiuską, su kuriuo pasikalbėjus, jis irgi šio šešiamečio darbą iš kitų išskyrė. Bet ir be jo yra tokių, kurie yra verti tikro dėmesio. Tarp daugelio eksponatų mano žvilgsnis užkliuvo už vieno koloza, kuriame sulipinti vaizdai iš Vilniuje vykusios demonstracijos. Demonstracija Katedros aikštėje, daug plakatų ir vienas su rusišku įrašu: „Brazauskas za Jėdinstva (už „Jėdinstvą“) — Burokevičius za Jėdinstva“. Manysčiau, kad tokio plakato Brazauskas dabar matyti nenorėtų.

Pasikalbėjus su Dailės muziejaus direktore Dalia Šleniene, teko išgirsti kiek liūdnąsę gaidą: lietuviška visuomenė neužtenkamai parodas lanko. Reikia mažiau poros šimtų lankytojų, kad bent rengimo išlaidos pasidengtų. Parodai yra išleistas lietuvių ir anglų kalbomis iliustruotas katalogas. Jame taip pat yra išspausdinti vaikų pasisakymai. Vienas iš jų: „Mes stovėjome — jauni, beginkliai, bet susikibę rankomis, šalia kniubo jauni ir seni, bet mes stovėjome už mūsų Lietuvą“ (Inga Burneikaitė, 12 kl. moksleivė). Paroda tęsis iki balandžio 25 d. J. Žygis

Vašingtone š.m. vasario 16 d., kai Vaikų muziejuje buvo atidaryta „Vaikai piešia laisvę“ paroda. Kalba Viktoras Nakas, Lietuvos Respublikos ambasados politinių ir spaudos reikalų atstovas, šalia — Vaikų muziejaus direktorė Ann W. Lewin.

x A.a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) prisiminimai yra įsteigtas 1985 m. jo tėvų, sesers ir artimųjų draugų stipendijos fondas, kuriuo gali pasinaudoti visi laisvojo pasaulio lietuvių studentai, siekiantys magistro arba doktorato laipsnio iš griežtųjų mokslų — vėžio tyrimo sričių (pvz. farmakologijos, biochemijos ir pan.). Del platesnės informacijos ir prašymų formų rašyti šiuo adresu: Kristina Martinkus, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629 USA. Prašymų formos turi būti gražintos iki 1993 m. gegužės 20 d.

x „Lietuvos aid“ redaktorius balandžio 14 d. telefonu pranešė laikraščio igaliojiniui JAV, Broniui Juodeliui, kad visi dienraščio numeriai iki š.m. balandžio 9 d. buvo laiku iš Vilniaus išsiųsti. Nežinia, kas pakeliui atsitiko su siuntomis, nes nuo kovo 20 d. skaitytojai išsiviję negauna „Lietuvos aid“. Tikimasi, kad jis greitai pasieks skaitytojus.

x JAV LB Palm Beach apylinkės skyrus, Florida, per jos pirmininką Algį Augūną atsiuntė 100 dol. „Draugo“ paramai su prierašu: „Siunčiame jums auką mūsų mielam dienraščiui paremti“. Nuosirdus acū.

x Lietuvių pasaulio centre, Lemonte š.m. gegužės 1 d. koncertuos Clevelando „Grandinė“.

x „Vaikai piešia laisvę“ — nuostabi Lietuvos ir kai kurių išsivijusių vaikų kūrybos paroda vyksta Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte iki balandžio 25 d.

x Palaiminto Jurgio Matulio misijoje Lemonte balandžio 25 d. per 11 val. šv. Mišias vaikučiai priims pirmąją Komuniją.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.